

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت‌مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز سه‌شنبه (۶) آذرماه ۱۳۵۲

فهرست مطالب :

- ۱- قرأت اسامی غائبین جلسه قبل .
- ۲- بیانات قبل از دستور - آقای دشتی - خانم صفی‌نیا و آقایان : عباس میرزائی - دکتر فروزین - اکبر مسعودی .
- ۳- تصویب صورت جلسه قبل .
- ۴- تقدیم لایحه ۱- آئین نامه فوق العاده سختی خدمت کادر تخصصی نیروی هوایی شاهنشاهی .
- ۲- آئین نامه پرداخت حق فنی بدرجه داران کادر ثابت نیروی زمینی شاهنشاهی ۳- آئین نامه پرداخت حق صف بدرجه داران کادر ثابت نیروی زمینی شاهنشاهی ، بوسیله تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ .
- ۵- تقدیم لایحه بیمه درمان کارمندان بخش خصوصی بوسیله آقای دکتر مهدوی معاون وزارت کار و امور اجتماعی .
- ۶- تقدیم لایحه تبدیل ثبت احوال کل کشور بسازمان ثبت احوال کشور، بوسیله خانم صوفی معاون وزارت کشور .
- ۷- تقدیم لایحه اصلاح قانون تأسیس شرکت هواپیمائی ملی ایران و مقررات بهره‌برداری هوایی کشوری ، بوسیله آقای مهندس دری معاون وزارت راه .
- ۸- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون کار و امور اجتماعی راجع بلاایحه کار کشاورزی و ارسال بمجلس سنا .
- ۹- تقدیم لایحه بودجه سال ۱۳۵۳ کل کشور بوسیله آقای امیرعباس هویدا نخست وزیر .
- ۱۰- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری راجع باصلاح ماده ۳۷ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی و ارسال بمجلس سنا .
- ۱۱- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری راجع به الحاق يك تبصره بماده ۳ قانون شمول قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی بافسران و درجه داران و افراد شهربانی کشور و ارسال بمجلس سنا .
- ۱۲- طرح گزارش شور اول کمیسیون امور خارجه راجع بکنوانسیون مزایا و مصونیت‌های ملل متحد .
- ۱۳- طرح گزارش شور اول کمیسیون امور خارجه راجع بکنوانسیون مزایا و مصونیت‌های سازمانهای تخصصی ملل متحد .
- ۱۴- طرح گزارش شور اول کمیسیون امور خارجه راجع بموافقتنامه مزایا و مصونیت‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی .
- ۱۵- طرح گزارش شور اول کمیسیون دادگستری راجع باصلاح بندهای الف و ب قانون تشدید مجازات عبور دهندگان اشخاص غیر مجاز از مرز .
- ۱۶- ختم جلسه .

مجلس ساعت نه صبح بریاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید

۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل
رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود.
(بشرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه - آقایان :

احمد - محمد علی آموزگار - اخلاقی - دکتر
امین - اولیاء - اهری - ایلخانی پور - غلامرضا بهادری
پدرامی - دکتر پناهی - دکتر جزایری - جندقی - جهانی
حق شناس - تیمسار خطیب شهیدی - دکتر دادفر - داروئی
دبیم - ضیاء رضوی - ریگی - زهتاب فرد - دکتر
سنگ - شیخ رضائی - صدیقی زاده - دکتر ضیائی -
طلوعی - کریم بخش سعیدی - طباطبائی دیبا - دکتر
عدل - دکتر عسگری - مهندس فروهر - فریدونفر -
فضائی - فیاض - فیصلی - خانلر قراچورلو - کورانلو -
کیوان - دکتر لقمان ادهم - دکتر متین - مرنندی - دکتر
محمد حسین موسوی - مهاجرانی - دکتر ناوی - دکتر
نایی - نجد شیبانی - نیک پور - خانم دولتشاهی .

غالب بی اجازه :

آقای شیخ بهائی .

غائبین مریض - آقایان :

احمدی - بوشهری - دکتر سعید بهادری - دکتر
حاتم - مهندس حسین خسروی - مهندس عباس زاهدی -
مهندس فیروز عدل - مجد - دکتر مدنی .

۲ - بیانات قبل از دستور آقای دشتی - خانم
صفی نیا و آقایان : عباس میرزائی - دکتر فروزین -
اکبر مسعودی

رئیس - نطق های قبل از دستور را شروع میکنیم.
آقای دشتی تشریف بیاورید .

دشتی - بنام خدا ، جناب آقای رئیس ، همکاران
محترم ، اجازه میخواهم در این روزها که آوای ملکوتی
شاهنشاه آریامهر رهبر اندیشمند ملت ایران بنامندادی
صلح و دوستی یا رهنمون مسلمین جهان طی دو مصاحبه
مهم و تاریخی با سردیران جراند عربی نه تنها در
خاورمیانه بلکه در جهان طنین افکننده نشان داده است
که ایران آریامهری از سوئی کریمانه بمیدان رزم عرب
از طریق سعودی کمک میکند و از طرفی در آن سوی
خلیج فارس بدرخواست سلطان عمان از بدله مساعدت
دریغ ندارد و در محافل سیاسی تهران و جهان نقشی

این تحول شگفت و شگرف بهترین آفرینهارا انتشار تلاش
شکوفای و پر جلوه دولت ایشان بنمائیم و اعلام بداریم که
حزب ایران نوین با روح ایمان و اعتقاد و نظم و دیسیلین
عاشقانه در راستای پاسداری از انقلاب و کوششهای
شبانه روزی هم مسلک ارزشمند جناب آقای دکتر کلالی
دبیر کل توانسته است صدیق ترین مجری اوامر و نیت
ملوکانه در کمال سرافرازی بوده باشد و

همانطوریکه از طلیعه عشره دوم انقلاب
پیدا است منشاء خدمات و تلاشهای نمایانی در راه
خدمت بشاه و وطن باشد (انشاء الله) نمایندگان محبوب
ملت ایران بطوریکه استحضار حاصل است هفته جاری
هفته روشن دلان می باشد روشن دلانیکه اگر از نعمت
ظاهری بینائی محرومند اما ضمیر و باطنی آنچنان
روشن همانند درخشندگی خورشید داشته و خوشبختانه
در عصر انقلاب بر اثر توجهات خاص شاهنشاه آریامهر
و شهبانوی عزیز و نیکوکار توجه خاصی نسبت بانان
شده و در اجرای او امریکه از سوی پدر تاجدار و مام
عزیز وطن در مورد استفاده از وجود آنان صادر شده
مخصوصا که برای تعلیمات و تحصیلات و رفاهیت
آنها دستورات همه جانبه ای صادر گردیده تا در اجتماع
امروزی و عصر انقلاب از وجود آنان بهره برداری
شود موجب نهایت غرور و سپاسگذاری است و شك
نیست که توجه باین نیروی انسانی عزیز و فراهم کردن
وسائل کافی تعلیماتی برای آنان بهترین و ارزنده ترین
امید و نوید است که روشن دلان را روشن تر کرده و
می نمایاند که نه تنها مورد توجه اند بلکه ملحوظ نظر
است که از وجودشان در جامعه استفاده شود کما اینکه
میشود و من امیدوارم هفته روشن دلان تحت عنایات
و توجهات رهبر انقلاب و ملت ایران و دولت متوجه
حزبی بهترین هفته امید و وصال آرزوهای آنان باشد
در خاتمه با بیان عرض سپاس و تشکر فراوان از توجهات
دولت و حزب نسبت بحوزه انتخابیه اینجانب و عشق
و علاقه ای که هم مسلک جناب شهرستانی وزیر محترم راه
براه سازی دارند استدعا دارم هم اکنون که بودجه
سالهای ۵۲ و ۵۳ تقدیم مجلس میگردد که بجاست بشکرانه

پابنده ایران (احسنت - احسنت) .
رئیس - خانم صفی نیابفرمائید .
خانم صفی نیابفرماتم معظم ریاست مجلس شورای ملی
همکاران محترم ، صحبت امروز من در باره مصاحبه
سردبیر مجله لبنانی الحوادث با شاهنشاه آریامهر است
که از جمله مصاحبه های بسیار مهم و تاریخی در محافل
سیاسی تهران و جهان شناخته شده و انعکاس پر دامنه
و عمیق آن بویژه در منطقه خاورمیانه و بالاخص در
آستان تشکیل کنفرانس سران کشور های عربی در
الجزائر نمونه ای از اهمیت این مصاحبه است (صحیح
است) .

در این مصاحبه شاهنشاه در زمینه روابط ایران
و کشورهای عربی و پشتیبانی بیدریغ از حقوق حقه و
عدالانه آنها بخصوص مردم فلسطینی در اختلافی که با
اسرائیل دارند هیچگونه نقطه ابهامی باقی نگذارند
و سیاست روشن و قاطع و صریح و عقلانی ایران را
بیان فرمودند ما از برادران عرب خود میخواهیم که
لااقل یکبار پرونده روابط فیما بین را با عینک واقع بینی
و دور از تعصبات مرور کنند و به بینند سالهای اخیر
دوستی ایران را چگونه فدای مسائل سطحی و بی اهمیت
ساخته اند شاهنشاه در این مصاحبه بر یکایک این موارد
انگشت گذارند .

شاهنشاه ما نخستین شخصیت برجسته سیاسی
جهان بودند که بعد از جنگ ژوئن ۱۹۶۷ بفاصله سه
روز اشغال سرزمین های کشور های عربی را بوسیله
نیروی نظامی اسرائیل محکوم کردند و تأکید فرمودند
که دوران تجاوزات نظامی بسر آمده است .

پس از شش ماه بود که شورای امنیت سازمان
ملل متحد قطعنامه مورخ ۲۲ نوامبر ۱۹۶۷ را بر اساس
فکر الهام بخش شاهنشاه صادر کرد . در طول این مدت
ایران در مجامع بین المللی همواره جانبداری از حقوق

ملل عربی را نموده چنانکه در سال ۱۹۶۹ برای عضویت سوریه در شورای امنیت سازمان ملل متحد رأی موافق داد همچنین جمهوری عربی یمن شمالی را بر رسمیت شناخت و در عین حال نسبت به جمهوری دموکراتیک خلق یمن (یمن جنوبی) احساس مودت آمیز داشت و در سال ۱۹۶۷ که عضویت این کشور در سازمان ملل متحد مطرح گردید هیئت نمایندگی ایران نسبت به آن رأی موافق داد در جنگ ۱۷ روزه اخیر اعراب و اسرائیل ایران تعدادی هواپیما در اختیار کشور عربستان سعودی قرار داد که آنها بنحو مطلوب برای کمک به اعراب انجام وظیفه نمایند (احسن).

شاهنشاه در مورد این کمک‌ها فرمودند:

ما تعدادی هواپیما در اختیار عربستان سعودی قرار دادیم و این هواپیماها آنچه از آنها مطلوب بود انجام دادند.

در اینجا بفرموده شاهنشاه در این مصاحبه اشاره میکنم:

شاهنشاه فرمودند: کسانی هستند که خواسته اند چه در گذشته و چه اکنون اعراب را از ایران بدور دارند و گرنه روش خصمانه بدون مجوزی را که از سوی اعراب مشاهده میشود چگونه میتوان توجیه کرد؟ روش عمده شما چه در سازمان ملل متحد و چه در خارج از این سازمان نسبت به ایران خصمانه است شما هیچ فرصتی را برای بدی کردن بما نیافته اید که از آن استفاده نکرده باشید.

در مورد کمک‌های ایران سردبیر روزنامه الحوادث از شاهنشاه پرسید ایران امروز نیرومندترین کشور اسلامی است و اشاره بنطق علیحضرت نمود که ایران در ۲۵ سال آینده یکی از پنج کشور بزرگ جهان خواهد شد.

شاهنشاه در پاسخ این سؤال فرمودند:

اگر قبول دارید ایران کشور مهمی است پس چرا حرف مارا گوش نمیدهد و نمیگوید سیاست مارا درک کنید ما نمیتوانیم کور کورانه از دیگران پیروی کنیم آنچه را بصلاح خود و همچنین صلاح شما تشخیص

نمیدهم نمیتوانیم بپذیریم بعلاوه من نمیفهمم که چرا ما باید از شما پیروی کنیم ولی بجای اینکه شما از ما پیروی کنید چرا آنچه را ما برای شما انجام میدهم بیاد نمیآوردید چرا بیاد نمیآوردید که مادعوت مصالحه را که عراق از ما کرد از نخستین ساعات پذیرفتیم و با آنها گفتیم که میتوانند از مرزهای خود با ما اطمینان داشته باشند و بدین ترتیب توانستند سه لشکر از نیروهای خود را به جبهه جنگ اعزام دارند چرا فراموش میکنید که ما از عبور داوطلبان یهودی که در استرالیا گرد آمده بودند و میخواستند از راه ایران به اسرائیل بروند جلوگیری کردیم شما در ازای این کارها چه پاداشی بما دادید در کنفرانس آلودگی دریاهای که در لندن تشکیل شده بود نمایندگان عرب شدیداً باتسمیه خلیج فارس بنام واقعی آن اعتراض کردند و با اصرار خواستار شدند که این خلیج، خلیج عربی نامیده شود هنگامیکه در مدرسه بودید نام این خلیج را به چه نامی شما یاد دادند اسمش خلیج فارس بود یا خلیج عربی چرا اصرار دارید اسامی را تغییر دهید.

در صورتیکه بیش از ۳۲ میلیون ایرانی اینطرف خلیج سکونت دارند و ایرانی هستند آنطرف خلیج فارس چند نفر هستند؟

چرا اصرار دارید اسامی تاریخی را تغییر دهید؟ اقیانوس هند اقیانوس آفریقاییان هم هست پس چرا اسم آنرا اقیانوس آفریقا نمیگذارید.

در اینجا لازم است به تغییر این اسم در کنفرانسهای بین المللی اشاره کنم در سال گذشته در دومین کنفرانس آسیائی و آفریقائی زنان که در پایتخت مغولستان اولامباتور تشکیل شده بود باز عده ای از نمایندگان اعراب اصرار داشتند که اسم خلیج فارس را عوض کنند که در آنجا اینجانب شدیداً به این تغییر نام اعتراض کردم و رسماً در این باره یادداشتی به کنفرانس دادم که شما حق ندارید اسامی بین المللی نقشه حاکم دنیا را عوض کنید و این اسم همیشه در نقشه حاکم دنیا خلیج فارس بوده است و رونوشت این یادداشت را بوزارت خارجه ایران ارسال داشتیم (احسن).

در مورد حقوق ملت فلسطین شاهنشاه فرمودند:

اگر حقوق ملت فلسطین تأمین نشود صلحی در منطقه وجود نخواهد داشت فلسطینی ها قبل از هر کس دیگر حق دارند در مورد سرنوشت خود تصمیم بگیرند در مورد شهر بیت المقدس فرمودند:

بصراحت به کیسینجر گفتیم ممکن نیست اماکن مقدسه اسلام بدست غیر مسلمان سپرده شود این سیاست را ما از سال ۱۹۶۷ اتخاذ و سیاست جدیدی نیست.

در مورد اعمال حاکمیت در سه جزیره ایران تنب بزرگ و تنب کوچک و ابوموسی که روز نهم آذر دو سال از این اعمال حاکمیت می گذرد شاهنشاه فرمودند: ما در این جزائر پس از ۸۰ سال تجدید اعمال حاکمیت کردیم اگر امروز سرزمینهای شما در دست اسرائیلیها است آیا این مورد حق برای آنها نمیشود که در آینده سرزمینهای شما را پس ندهند در مورد جزائر هم همینطور است مادر آنجا تجدید اعمال حاکمیت کردیم که آنها بسازمان ملل متحد شکایت کردند و این شکایت در صورتی که وارد نبود و امر داخلی بود باز مانماننده خود را فرستادیم ولی سازمان ملل متحد رسیدگی باین امر را مسکوت گذاشت چون در حقیقت وارد نبود (صحیح است).

در مورد نفت شاهنشاه در این مصاحبه فرمودند: اگر اعراب بتوانند بصلح عادلانه دست بیاورند بدون شک آینده ای درخشان خواهند داشت، شما با ورق نفت در جنگ خوب بازی کردید و بر شما است که در زمان صلح نیز با آن خوب بازی کنید.

سیاست جنگ ناگزیر با سیاست صلح فرق دارد اگر آتش بس را پذیرفته اید چرا قطع نفت و کاهش تولید آن را ادامه می دهید، نفت مانند نان است که نمی توان در زمان صلح آنرا قطع کرد چرا می خواهید وانمود کنید که دنیا را اگر سینه نگاهدارید و اضافه فرمودند: باید در تصمیماتی که در زمان جنگ گرفته شده تجدید نظر گردد اساس اینست که ثابت کنید طرفدار صلح بی غرض هستید. سیاست خارجی ما بر اساس سیاست مستقل ملی قرار دارد که اصل حاکمیت ملل را بر اساس حقوق متساوی دول بدون دخالت در امور داخلی یکدیگر

پذیرفته و بآن عمل نموده است بر اساس همین سیاست مستقل ملی ما بقویت نیروهای دفاعی خود می پردازیم و این برای حفظ صلح در منطقه است و کسی نباید از این بابت تشویش داشته باشد.

برای ایجاد تفاهم بین المللی بایستی سعی کنیم و ما در این راه قدم برداشته ایم زیرا راه مادی تنها نمیتواند حقوق و آزادی های معنوی و اجتماعی افراد را تأمین کند لذا برای ایجاد تفاهم بین المللی با پرورش این تفاهم در بین کلیه افراد بشر بایستی سعی کرد پیشنهاد لژیون خدمتگزاران بشر که رهبر عالیقدر ما بسازمان ملل پیشنهاد نمودند و باتفاق آراء تصویب شد مؤید همین مطلب است شاهنشاه در کتاب انقلاب سفید مرقوم فرموده اند که امروز جنگ جنگ نظامی و اشغال سرزمینها نیست بلکه بایستی بر علیه گرسنگی، فقر و بیسوادی جهاد نمود و از بیعدالتیها و تبعیضها جلوگیری نمود.

سیاست مستقل ملی ما بر اساس همزیستی مسالمت آمیز قرار دارد و باینجهت ما با ایدئولوژیهای مختلف و کشورهای سوسیالیست روابط سیاسی و اقتصادی داریم. در مورد مصاحبه با سردبیر روزنامه السیاسة شاهنشاه فرمودند:

ایران برای انعقاد قراردادهای دفاعی چند جانبه و دو جانبه با کشورهای خلیج فارس بمنظور دفاع مشترک از صلح و امنیت این منطقه آمادگی دارد شاهنشاه در این مصاحبه با اهمیت تنگه هرمز اشاره کردند و فرمودند:

تا دهسال دیگر رقم واردات و صادرات ایران به رقم افسانه ای خواهد رسید و لذا باید تنگه هرمز و اقیانوس هند نه فقط برای ما بلکه برای همه باز باشد در دنیای امروز که سرنوشت آن بفاصله کشورهای صنعتی و جلو رفته و کشورهای ضعیف بستگی دارد و هر روز فاصله این دو دسته زیادت می گردد وظیفه همه کشورهای نیرومند جهان است که از مساعدت بکشورهای عقب مانده مضایقه نکنند و ایران همواره آمادگی خود را برای این کمک ابراز داشته است.

رئیس - خانم صفی نیا وقت شما تمام شده است.
خانم صفی نیا - بنابر این بادامه سخنان خود

پایان می‌دهم و از صبر و حوصله نمایندگان ارجمند متشکرم (احسن - احسن).

رئیس - آقای عباس میرزائی بفرمائید.

عباس میرزائی - جناب آقای رئیس، همکاران محترم

افتخار دارد که امروز باردیگر بنام يك کارگر که از برکت انقلاب ایران در خانه ملت کرسی نمایندگی دارد مراتب تشکر و سپاس ملت ایران بخصوص طبقه کارگر را که همواره از حمایت ها و کمک ها و محبت های بیدریغ رهبر انقلاب ایران برخوردار بوده اند بعرض شاهنشاه آریامهر برساند (احسن) طبقه کارگر افتخار دارد که در پرتو حزب ایران نوین که در نخستین دهه انقلاب توانسته است با کوشش هر چه بیشتر برای استیفای حقوق حقه خود بخیلی از خواسته های خود نااثر گردد (احسن) تردید ندارم که در سایه همبستگی همه کارگران بایکدیگر بیش از پیش این آرزوها جامه عمل خواهد پوشید. امروز کارگران ایران از برکت وجود شاهنشاه آریامهر بخیلی از حقوق انسانی خود رسیده اند و تلاش حزب ایران نوین همین است که همه طبقات ملت ایران از زندگی و رفاه بیشتر بهره مند گردند و بخصوص طبقه شریف کارگر میدانند که رهبر کبیر انقلاب ایران چه آرزوهای بزرگی برای رفاه عموم و باز بخصوص کارگران دارد تردیدی ندارند که این آرزوهای بزرگ یکی پس از دیگری تحقق خواهد یافت. مسلماً کارفرمایان ایرانی بیش از پیش بحقوق انسانی کارگران توجه خواهند داشت زیرا کارگر دوره انقلاب استحقاق مزایائی را دارد که باید برایش فراهم ساخت. کارگران ایران از دولت خزبی هویدا و خدمات ارزنده اش در سایه رهبریهای شاهنشاه آریامهر و حزب ایران نوین حزب پاسدار انقلاب تشکر دارد و در آستانه یازدهمین سال حزب ایران نوین آرزو مندیم بیش از پیش کارگران ایرانی در راه خدمت بشاهنشاه و ملت ایران موفق و مؤید و پیروز باشند (احسن - احسن).

رئیس. آقای دکتر فروزین بفرمائید.

دکتر فروزین - ریاست محترم مجلس شورای ملی همکاران محترم

انقلاب شاه و مردم نخستین و بزرگترین انقلابی است که در جهان تا امروز به وقوع پیوسته و در آن ملتی با استفاده از حداکثر راهنمایی های دقیق و مدبرانه و حساب شده رهبر بزرگ خویش و بکار گرفتن تمام توان و نیروی خود با سرعتی بسیار زیاد و تحسین آمیز ولی در نهایت صلح و صفا و آرامش تمام منابع خود را ساز کرده و موفق شده است در مدتی فوق العاده کوتاه در راه پیشرفت و تکامل خود چنان گامهایی بردارد که در تمام طول تاریخ مشابه و مانند ندارد و تمام افراد و طبقات ملت ایران بخصوص جوانها از نتیجه این انقلاب بهره مند شده اند (صحیح است) انقلاب شاه و مردم پنظر من دو ثمر بسیار مهم و برجسته در میان ملت بیار آورده است که زندگی هر ملتی بستگی به این دو عامل دارد امید و غرور ملی شاهنشاه آریامهر با برافروختن آتش امید در دل یکایک ایرانیان و افزایش غرور ملی در نهاد آنها نیرومندترین، فعالترین و جاننازترین ملت دنیا را در این کشور کهن سال بوجود آورده اند (احسن) من بارها باین مسأله فکر کرده ام که انقلاب شاه و ملت رهنمونی برای سایر ملل دنیا خواهد بود که در آینده بتوانند در مواقعی که با مشکلات عدیده ای روبرو میشوند ملت خود را بسوی ترقی و کمال پیش ببرند همانطوریکه تا بحال انقلاب شاه و ملت رهنمون بسیاری از ملت ها در دنیا بوده است که من بارها راجع به استفاده های معنوی از انقلاب شاه و ملت در سایر ملت ها اشاره کرده ام. امسال وقتی برای من حادثه ای پیش آمد و چشم نامتاریک و سیاه بود در کنج بیمارستان در خارج از وطن در خارج از تربت مقدس وطن و در خارج از مرزهای ایران عزیز، در خارج از این کعبه آمال بستری بودم توانستم با تعدادی از جوانهای وطن عمیقاً صحبت کنم و دوست دارم که همکاران محترم به آنچه که میگویم توجه کنند چون آینده فرزندان شما نیز در آنچه من میگویم نهفته است (احسن) من باین جوانها سخن فراوان گفتم و متوجه شدم که این جوانهای معصوم و بیگناه و این جوانها که سرمایه آینده وطن را تشکیل خواهند داد با عشق بمیهن با عشق بایران زاده میشوند و با عشق بایران زندگی می کنند و خدمت خواهند کرد و با عشق به ایران خواهند مرد. و این عشق

بصورت يك و دبعه جاودانی دزیشانی یکایک افراد ملت ایران از بدو شروع تاریخ مقدس ایران کهن تا روزی که کهکشانها و کرات آسمانی وجود دارد و کشور ایران نیز مسلماً وجود خواهد داشت، این عشق بریشانی ایرانی خواهد درخشید (احسن) اما کجا بگویم در دلدلم راهتر از اینجا برای شما، نمایندگان میهن پرست و شاه پرست در پیشاپیش این جوانها و این سرمایه های ملی فرزندان شما و برادران شما، فرزندان من و برادران من دام های فراوانی گسترده شده باید برای رهائی از این دامها و بندها راهی اندیشید باید بخود جوانها گفت وقتی پای از مرز مقدس ایران بیرون می نهند بدانند که بیگانه پرستان برای فریب دادن آنها چه تمهیدات و تزویرهایی بکار خواهند بست باید خود جوانها آگاه و روشن باشند و باید بوالدین آنها گفت که ارتباط و تماس با فرزندان خود را چه از طریق نامه چه از طریق تلفن و چه از طریق دید و بازدید قطع نکنند و وظیفه والدین است که وقتی فرزندان خود را بخارج میفرستند مرتب با آنها ارتباط داشته باشند (صحیح است) و اما وظیفه دولت سخن من در اینجا مربوط بوظیفه دولت است راجع به جوانان، من قبلاً اشاره می کنم که دولت خدمتگزار آقای هویدا در امر سرپرستی جوانها اقدامات بسیار زیادی کرده که لازم بوده است ولی کافی نیست و باید در راه تکامل و تکمیل این هدفها گامهای قابل توجهی برداشته شود من خواهش می کنم که به این سخن همه توجه بفرمائید روزی که شاهنشاه آریامهر از استادبوم آریامهر مالکیت ملت ایران را برصنعت نفت اعلام میفرمودند بیست و چهار ساعت بود که از عمل جراحی چشم من گذشته بود و باید آرامش دیده خود را حفظ می کردم این آقای فرهادپور که اینجا نشسته اند در کنج بیمارستان شلشد بستری بودن من بودند و وقتی سخن و مژده رهبر انقلاب ایران راجع به پیروزی ایران در نفت شنیده شد همین جوانها گریستند و اشک شادی ریختند اما گله هم داشتند، تقاضا و خواسته هایی هم داشتند. ما باید از این احساسات بی حد و حصر و بیگانه ملی استفاده کنیم ولی با کمال تأسف هر روز و هر ساعت و هر دقیقه و ثانیه حزب منحل شده ایران و صدای جنایت و خیانت، صدای تزویر و صدای نیرنگ و دروغ و صدای سفسطه، یعنی صدای رادیوی

يك ایران شنیده میشود که منکر خدمات ارزنده انقلاب شاه و ملت میشوند با کمال تأسف صدای تزویر و جنایت میگوید (عباس میرزائی - اسمش رادیوی حرامزاده است) سپاهیان انقلاب را به روستاهای ایران راه نمیدهند واقعاً باچه وقاحت و بی شرمی می توانند چنین کلماتی را بگویند و خجالت نکشند؟! می گویند صد هزار دانشجو در ایران وجود ندارد در حالیکه بیش از صد هشت هزار دانشجو در پایان برنامه چهارم وجود داشته است و در برنامه پنجم به ۱۹۰ هزار خواهد رسید. میگویند در ایران هفت دانشکده پزشکی وجود ندارد می گویند ایران به امر جوانان توجه ندارد در حالیکه کافیست صدای جنایت و صدای تزویر و دروغ برود و برنامه هایی که شما نمایندگان محترم تصویب کردید و بدولت داده شد، بنام برنامه پنجم مطالعه کند و ببیند که نتها در مسأله آموزش و پرورش ۲۲۵ میلیارد ریال برای آموزش بعد از متوسطه و تحصیلات عالی و تحقیقات و تشویق جوانان ۳۰ میلیارد ریال برای پیشاهنگی و تربیت بدنی و رفاه دانشجویان و جوانان و رفاه کارگران و روستائیان منظور شده است اما با کمال تأسف چگونه باید به جنگ صدای جنایت و ریاقت؟ باید ما هم اقدام کنیم باید وزارت علوم هم از سر نوشت یکایک این جوانان اطلاع داشته باشد. آقای الهوی شمخا که لیدر فراکسیون اکثریت هستید خواهش میکنم توجه فرمائید از شما میپرسم و اگر سخن مراجواب نمیدهد در دل خودتان باین صدای حقیقت پاسخ بگویند فرزند شما همان زمان که من در لندن بودم از امپریال کالج در رشته معدن شاگرد اول شد دانشگاه لندن پیشنهاد کرد که باو بخاطر نمراتی که داشت بورس بدهند و او در لندن بماند آیا در ایران هم از این شاگرد اول تشویق بعمل آمد؟ و کسی میدانند که این جوان با چنین نمرات برجسته ای بچنین مقام برجسته ای رسیده است؟ دانشجویی دیدم بنام همایون شهریاری که در ظرف یکسال سه کشف مهم کرده بود و اگر قبول ندارید بگویند مطبوعات آمریکا رایبورم که تمام نشریات علمی آمریکا نام او را نوشته اند و تا یکماه دیگر P.H.D خود را از دانشگاه لندن کوئین مری کالج میگیرد و او سه ویروس جدید کشف کرده که یکی از آنها را بنام ایران H.Persicus نام گذاری کرده آیا هیچ دستگاه ایرانی خبر دارد که يك دانشجوی

ایرانی بیک چنین افتخاری دست یافته و همچنین من بشما بگویم که در تاریخ تحقیقات علمی مقالات این دانشجوی ایرانی در بزرگترین کنگره علمی جهان که در سانفرانسیسکو تشکیل شد مطرح شد و از این دانشجویان تشویق بعمل آمد چرا وقتی در سانفرانسیسکو و در یک کنفرانس علمی بین المللی از یک دانشجوی ایرانی تشویق میکنند ما تشویق نکنیم همین جهت من میخواهم تقاضا کنم دولت جناب آقای هویدا علاوه بر خدمات ارزنده ای که تا بحال کرده است در راه رفاه و کمک و پشتیبانی از جوانان قدمهای بیشتری بردارد و پیشرفتها و گامهای سریع ملت ایران در این انقلاب بزرگ بطور روزانه یا ماهیانه یا هفتگی بصورت نشریات مستقیم یا در روزنامه های دیگر که در ایران چاپ میشود انعکاس یابد و برای دانشجویان ایرانی در خارج فرستاده شود تا صدای خیانت و جنایت نتواند بگوید که سپاهیان انقلاب را بروستاها راه نمیدهند شما عکس سپاهیان انقلاب را که مردم دسته های گل بگردن آنها انداخته اند برای دانشجویان بفرستید و آن خیانتکاران نشان بدهید تا بدانند که سپاهیان انقلاب بر چشم ملت ایران جای دارند من در پایان سخنانم از جناب آقای دکتر کلای و حزب پاسدار انقلاب تقاضا دارم که برای رسیدگی و تأمین نظرات دانشجویان ایرانی در خارج از کشور برنامه ای تنظیم و تدوین کنند و با سایر برنامه های حزبی که دارند باین مسئله مهم هم کمک شایسته ای بنمایند خیلی متشکرم (احسن، احسن).

رئیس - آقای اکبر مسعودی بفرمائید.

اکبر مسعودی - بطوریکه خاطر همکاران گرامی مستحضر است چند روز دیگر، حزب ایران نوین، حزب پاسدار انقلاب، یازدهمین سال تأسیس خود را جشن می گیرد، ده ها هزار تن اعضای حزب در سراسر کشور، از طبقات مختلف مردم، کارگران، کشاورزان، پیشه وران، بازرگانان صاحبان صنایع، زنان، جوانان دانشجویان، سپاهیان انقلاب، خود را آماده میسازند تا پایان دهه اول فعالیت حزب را جشن بگیرند (صحیح است)، حزب ایران نوین در مرحله ای از زمان تشکیل شد که کشور ما، اولین سال انقلاب ملی و اجتماعی خود را پشت سر میگذاشت و میرفت که از ثمرات انقلاب هوایی

بخش ملی بهره گیری نماید در چنین موقعیتی، وجود یک حزب ملی که پاسداری انقلاب را بعهده گیرد و ادامه دهنده راهی باشد که رهبر بزرگ ملت ایران پیش پای ملت قرار داده بودند کاملاً ضروری تشخیص داده شد (صحیح است) و این موضوعی است که شاهنشاه آریامهر همیشه بدان اشاره فرموده و در مصاحبه چند روز پیش با سردیر مجله الحوادث چاپ بیروت نیز آنرا یاد آور شده و فرموده اند (بایک نظام تعاونی که همه بخش ها را در بر گیرد پذیرفتیم، از جمعیت های تعاونی و انجمن های ده گرفته تا انجمن های شهر شرکت ها و کارخانه ها و مجالس نمایندگان حتی نظام حزبی را هم بر پایه های نوین بی ریزی کردیم بطوری که با تحولی که منافع کشور را تأمین می کند هم آهنگ باشد) بدین ترتیب بود که اساس یک حزب ملی که ایده نولوژی و مرامنامه آن متکی با اصول انقلابی ششم بهمین معنی ایدئولوژی خالص ایرانی قرار داشت بوجود آمد و دیری نپایید که این حزب رسالت تاریخی و نقش خود را در پاسداری انقلاب و شمر رسانیدن اصول انقلاب شاه و ملت بخوبی ایفاء کرد (صحیح است)، طبقات مختلف مردم را بزیر پرچم حزب گرد آورد، در تحکیم وحدت ملی و هم آهنگی و هم گامی بین کلیه طبقات ملت کوشش نمود و در راه توسعه و استحکام مبانی دموکراسی و واگذاری کار مردم بدست خود مردم آنچنان پیش رفت که هم اکنون در سراسر کشور تأسیسات سبکی و دموکراسی بصورت هزاران کمیته و واحد و سازمانهای گسترده حزبی، انجمن های ده، شهر، شهرستان، استان شورا های داوری، خانه های انصاف، شرکتهای تعاونی، شورا های آموزش و پرورش انجمن های بهداری و نظائر آن تجلی یافته است و ده ها هزار مردمی که بکارهای اجتماعی و امور دسته جمعی و امرت حزب ایمان و اعتقاد دارند در این کمیته ها و واحدها و انجمن ها و شوراهای هدفهای ملی و انقلابی را تعقیب میکنند و بزیر بنای محکمی برای آینده سیاسی کشور بی ریزی مینمایند (صحیح است) از همه مهمتر نقش حزب در انتخابات قوه مقننه است که برای اولین بار در کشور ما، انتخابات بصورت حزبی انجام یافت و نمایندگان طبقات مختلف مردم به مجالس مقننه راه یافتند، توده های کثیر ملت یعنی کارگران کشاورزان و جمعکشان

نوانستند نمایندگان واقعی خود را بمجلس شورای ملی بفرستند، نمایندگانی که خود کارگر و کشاورز و پیشه ور هستند (صحیح است) همچنین نیمی از مردم کشور یعنی زنان، که تا آن تاریخ از دخالت در امور سیاسی محروم بودند توفیق یافتند در انتخابات مجالس قانونگذاری شرکت و نمایندگانی بمجالس شورای ملی و سنا بفرستند، فراکسیون های پارلمانی تحت ضوابط و نظم و انضباط در مجلسین بوجود آمد و نظام تازه در امر قانونگذاری استقرار یافت که بجز نت میتوان گفت، اگر آن ضوابط و نظم و انضباط نبود در ده سال اخیر بسیاری از اصلاحات شگفت انگیز و اجرای برنامه های توسعه و پیشرفت و ترقی میسر نمی گردید. برای آنکه در مجالس مقننه ایران دیگر از بندوست، از گروکشی لوابح دولت، از ابستروکسیون، از نطق های عوام فریبانه و جنجالی، از استیضاح و رأی باصطلاح عدم اعتماد که فقط بخاطر تأمین منافع غیر مشروع متولیان بعمل میآمد خبری نبود برای آنکه نمایندگان مردم در مجالس زمان انقلاب تنها در طریق منعکس ساختن نظریات موکلین خود و بر آوردن نیازها و خواسته های حوزه های انتخابیه خویش و تصویب قوانین لازم و ضروری قدم بر میدارند، منافع و اغراض شخصی ندارند و هدف و نظرشان تنها پیشرفت کشور و اجرای برنامه های توسعه و ترقی میباشد و مسلماً دیگر آن زمان گذشته است که در یک حوزه انتخاباتی چندتن بی صلاحیت، بدون داشتن برنامه، بدون عضویت در احزاب قانونی بجان هم بیافتند و با ایجاد جنجال و هیاهو و زد و خورد و کشتار باصطلاح بمبارزه انتخاباتی دست زنند و یکی از آنها از روی نعلش کشته شدگان بیگناه بمجلس راه یابد و بدون هدف و جهت در پی اغراض و منافع و نظرات شخصی باشد و چنین مناظری مسلماً بطور قطع دیگر در کشور تکرار نخواهد شد (صحیح است).

حزب ایران نوین، اینک در آستانه یازدهمین سال تأسیس خود میکوشد، همچنان، در حفظ و حراست و پاسداری، از اصول انقلاب مقدس شاه و ملت و شمر رسانیدن هر چه بیشتر اصول انقلابی و در تحکیم وحدت و اتفاق بین کلیه طبقات و توسعه دموکراسی در کشور.

از طریق مشارکت هر چه بیشتر مردم در امور مربوط بخود قدم بردارد و تعالیم خردمندانه شاهنشاه آریامهر را که هر روز افق تازه ای در مقابل ما می گشاید و بمو اجراء کند و دولت حزبی را در اجراء برنامه های پیشرفت و توسعه و ترقی بیش از پیش تقویت ببخشد.

در اینجا باید یاد آور شوم که بموجب اطلاع واصله از کمیته حزب ایران نوین در حوزه انتخابیه این جانب شهرستان سمیرم، اعضای حزب و طبقات مختلف مردم آنجا بخصوص روستائیان و عشایر آن منطقه که همه عضویت حزب ایران نوین را دارند با شور و اشتیاق فراوان باستقبال برگذاری جشن پایان دهه اول تأسیس حزب پاسدار انقلاب شتافته و علاقه و ایمان خود را بحزب بوسیله این جانب اعلام داشته اند (احسن) ضمناً باید خاطر نشان سازد که این جانب در هر موقع و مکان در مورد خواسته ها و نیازمندیهای حوزه انتخابیه خویش شهرستان سمیرم از جمله مسئله راه سمیرم، تلفن شهری، تخصیص اعتباراتی برای خیابان سازی داخل شهر و اسفالت آن، تأسیس اداره ثبت اسناد و املاک، نصب آنتن تلویزیون، ساختن پل روی رودخانه فارس که از واجبات است، حفر چاه عمیق برای مصرف آب لوله کشی شهر، ساختن بیمارستان بوسیله جمعیت شیرو- خورشید سرخ که زمین آنرا مردم مجاناً واگذار نموده اند همت کرده و تقاضاهای هم شهریان عزیز را منعکس ساخته ام و اینک با اعلام مجدد آن خواسته ها تقاضای اقدام فوری برای رفع نیاز های حوزه انتخابیه خویش میباشم (احسن - احسن).

۳- تصویب صورت جلسه قبل

رئیس - نسبت بصورت جلسه دفعه گذشته نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه تصویب میشود.

۴- تقدیم لایحه ۱- آئین نامه فوق العاده سختی خدمت کادر تخصصی نیروی هوایی شاهنشاهی
۲- آئین نامه پرداخت حق فنی به درجه داران کادر ثابت نیروی زمینی شاهنشاهی ۳- آئین نامه پرداخت حق صف به درجه داران کادر ثابت نیروی زمینی شاهنشاهی بوسیله تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ

رئیس - وارد دستور میشویم تیمسار سپهبد کاتوزیان فرمایشی دارید بفرمائید.

سپید کاتوزیان (معاون وزارت جنگ) - با اجازه مقام معظم ریاست و نمایندگان محترم طرح اصلاح آئین نامه سختی خدمت کادر تخصصی نیروی هوایی شاهنشاهی و همچنین آئین نامه پرداخت حق فنی و حق صف به درجه داران کادر ثابت نیروی زمینی شاهنشاهی برای تصویب کمیسیون محترم بودجه مجلس شورای ملی تقدیم میشود.

رئیس - لوابحه به کمیسیون بودجه ارجاع میشود.

۵- تقدیم لایحه بیمه درمان کارمندان بخش خصوصی بوسیله آقای دکتر مهدوی معاون وزارت کار و امور اجتماعی

رئیس - آقای دکتر مهدوی بفرمائید.

دکتر مهدوی (معاون وزارت کار و امور اجتماعی) -

با اجازه مقام ریاست و نمایندگان محترم لایحه بیمه درمان کارمندان بخش خصوصی تقدیم میشود و استدعای تصویب آنرا دارم.

رئیس - لایحه به کمیسیون های مربوط ارجاع

میشود.

۶- تقدیم لایحه تبدیل ثبت احوال کل کشور سازمان ثبت احوال کشور بوسیله خانم صوفی معاون وزارت کشور

رئیس - خانم صوفی بفرمائید.

خانم صوفی (معاون وزارت کشور) - جناب آقای

رئیس، نمایندگان محترم

نظر باینکه ثبت احوال کل کشور وظایف بسیار سنگینی در سطح روستاها و شهرها به عهده دارد و سازمان فعلی جوابگوی همه این نیازمندیها بر اساس موازین فعلی کشور نیست بمقتضای برآوردن این نیاز خود دستگاه احتیاج بگسترش دارد بنابراین لایحه ای بمنظور ایجاد تشکیلات تازه ای تقدیم می شود که این سازمان با مقررات جدید کار خودش را آغاز کند و بتواند در انجام وظایف خطیر خودش موفق باشد (احسن).

رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع

می شود.

۷- تقدیم لایحه اصلاح قانون تأسیس شرکت هواپیمائی ملی ایران و مقررات بهره برداری هوائی کشوری، بوسیله آقای مهندس دری معاون وزارت راه

رئیس - آقای مهندس دری بفرمائید.

مهندس دری (معاون وزارت راه) - جناب آقای

رئیس مجلس شورای ملی

نظر باینکه حداکثر وزنی که برای بهره برداری مؤسسات هواپیمائی خصوصی ایرانی که در قانون تأسیس شرکت هواپیمائی ملی ایران و مقررات بهره برداری هوائی کشوری تعیین گردیده بازده هزار و هشتصد و هشتاد و پنج کیلوگرم می باشد و میزان مذکور توسعه این مؤسسات را که مورد توجه است بسیار محدود کرده و آنرا در انتخاب هواپیمای مناسب دچار مشکلاتی نموده است لهذا لایحه پیوست برای اصلاح قانون فوق الذکر بمنظور رفع مشکلات فوق تهیه و به پیوست ارسال میشود و تقاضای تصویب آنرا دارد.

رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۸- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون کار و امور اجتماعی راجع به لایحه کار کشاورزی و ارسال بمجلس سنا

رئیس - گزارش شور دوم لایحه کار کشاورزی

مطرح است قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون کار و امور اجتماعی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون کار و امور اجتماعی در جلسه سی ام

مهرماه ۱۳۵۲ با حضور آقایان دکتر و جید مهدوی معاون وزارت کار و امور اجتماعی و دکتر همایونفر معاون وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و رهبری معاون وزارت تعاون و امور روستاها لایحه شماره ۳۹۴۸ مورخ ۱۳۴۹/۳/۹ دولت راجع بکار کشاورزی را که گزارش شور اول آن بشماره ۸۲۲ چاپ گردیده است برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و با توجه به پیشنهاد های رسیده با اصلاحاتی تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بشرح زیر تقدیم مجلس شورای

ملی میدارد.

لایحه قانون کار کشاورزی

فصل اول - مقررات عمومی

ماده ۱- کارگر کشاورزی از لحاظ این قانون

کسی است که بموجب قرارداد کار در مقابل دریافت مزد یا حقوق برای کارفرمای کشاورزی یا بحساب

ماده ۵- مشاغل کشاورزی عبارتند از:

الف - کلیه کارهای مربوط بآماده کردن زمین و کاشت و مراقبتهای زراعی و برداشت و بهره برداری از انواع نباتات، اشجار، فعالیت مربوط بامور دامداری و دامپروری اعم از اینکه هریک از کارهای فوق بادت یا ماشین انجام شود.

ب - کلیه کارهای مربوط بتهیه و توزیع آب از منابع سطح الارضی و تحت الارضی برای مصارف کشاورزی اعم از اینکه با ماشین یا دست انجام شود.

ماده ۶- کلیه کارگران کشاورزی باستثناء افراد زیر مشمول این قانون میباشند:

الف - مشمولین قانون استخدام کشوری یا سایر قوانین استخدامی.

ب - مشمولین مقررات استخدامی که تهیه و تصویب آن مقررات بموجب قانون بمرجع خاص محول گردیده است.

ج - خویشاوندان نسبی درجه اول کارفرما.

فصل دوم - مدت کار، تعطیلات و مرخصیها

ماده ۷- ساعت کار کارگران نباید از ده ساعت

در شبانه روز یا ۶۰ ساعت در هفته تجاوز نماید. اوقات استراحت و صرف غذا جزو ساعات کار محسوب نمیشود.

تبصره ۱- کارفرما میتواند با توجه بطبیعت کار و عرف محل و فصول مختلف بموجب قرارداد کار ساعات کار را کمتر از ده ساعت تعیین کند و در سایر روزها ساعات کار را افزایش دهد. مشروط باینکه جمع ساعات کار در چهار هفته متوالی از ۲۴۰ ساعت تجاوز ننماید.

تبصره ۲- کار اضافی در ازاء دریافت مزد یا حقوق اضافی با توافق طرفین مجاز خواهد بود حداکثر ساعات کار اضافی در مورد مشاغل مختلف کشاورزی بموجب آئیننامه ای که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین میشود.

تبصره ۳- کارهای سخت و زیان آور مشاغل کشاورزی که ایجاب مینماید کارگر کمتر از ده ساعت

او در یک یا چند شغل از مشاغل کشاورزی در واحدهای کشت و صنعت و مزارع دولتی یا مزارع کشاورزی مکانیزه بکار اشتغال داشته باشد در این قانون کارگر کشاورزی نامیده میشود.

تبصره ۱۵- مزارع کشاورزی مکانیزه از نظر این قانون مزارعی است که عملیات کاشت همچنین داشت (کلیه مراقبتهای زراعی) یا برداشت در آنها وسیله ماشینهای کشاورزی انجام شود.

تبصره ۲۵- زارعینی که با اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی نسقهای زراعتی خود را در اختیار گرفته و یا میگیرند و یا افرادی که برای این قبیل زارعین و یا شرکتهای سهامی زراعی یا شرکتهای تعاونی تولید یا شرکتهای تعاونی روستائی و یا کشاورزی و یا اراضی متعلق بخرده مالکان واقع در مناطق روستای کشور در مقابل دریافت مزد جنسی یا نقدی و یا نقدی و جنسی توأمأ کار میکنند از شمول این ماده خارج میباشند.

ماده ۲۵- قرارداد کار کشاورزی که در این قانون قرارداد کار نامیده میشود عبارتست از توافق کتبی یا شفاهی که بموجب آن کارگر متعهد میشود در مقابل دریافت حقوق یا مزد از کارفرمایک یا چند شغل از مشاغل کشاورزی را در مدت معین یا مدت نامحدود برای کارفرما یا بحساب او انجام دهد.

ماده ۳۵- مزد یا حقوق عبارتست از وجه نقد یا کالا و یا وجه نقد و کالا توأمأ که بموجب قرارداد کار بکارگر داده میشود.

ماده ۴۵- کارفرمای کشاورزی از لحاظ این قانون هر شخص حقیقی یا حقوقی است که کارگر طبق قرارداد کار برای او یا بحساب او در یک یا چند شغل از مشاغل کشاورزی کار میکند و در این قانون کارفرما نامیده میشود.

کلیه کسانی که بنحوی از انحاء از جانب کارفرما عهده دار اداره یا تصدی عملیات کشاورزی میباشند نماینده کارفرما محسوب شده و کارفرما مسئول انجام کلیه تعهداتی است که نمایندگان مزبور در مقابل کارگران در حد متعارف بعهده میگیرند.

در شبانه روز کار کند طبق آئیننامه ای که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین خواهد شد.

ماده ۸- تعطیل هفتگی در مشاغل کشاورزی و نحوه استفاده از آن و همچنین میزان دستمزد یا حقوق مربوط بموجب آئیننامه ای است که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید.

ماده ۹- تعطیلات رسمی با استفاده از مزدها حقوق عبارتند از:

۱- یکم فروردین (عید نوروز)

۲- سیزده فروردین

۳- میلاد اعلیحضرت همایون شاهنشاه

۴- عاشورا

۵- بیست و یکم رمضان

۶- ۲۸ صفر (رحلت حضرت رسول و شهادت

امام حسن)

۷- عید فطر

۸- عید غدیر

ماده ۱۰- هر کارگر بزاء یکسال کار در شش ماه اول برای هر ماه یکروز و در شش ماه دوم برای هر دو ماه یکروز که مجموعاً از ۹ روز تجاوز نخواهد کرد حق استفاده از مرخصی با دریافت مزد یا حقوق خواهد داشت.

تبصره ۱۵- روزهای تعطیل رسمی جزو ایام مرخصی کارگران محسوب نخواهد شد.

تبصره ۲- موقع استفاده از مرخصی مزبور در هر سال با موافقت طرفین تعیین خواهد شد.

ماده ۱۱- مأخذ محاسبه حقوق یا مزد برای ایام تعطیل و مرخصی در مورد کارگران که متناسب کارکرد خود حقوق یا مزد دریافت میدارند بموجب آئیننامه ای که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین میشود.

فصل سوم - شرایط کار زنان و اطفال

ماده ۱۲- بکارگماردن اطفالی که سن آنها کمتر از ۱۲ سال تمام است در مشاغل کشاورزی ممنوع میباشد.

ماده ۱۳- ارجاع کارهای سخت و زیان آور و کار در شب بکارگران زن و کارگرانی که کمتر از ۱۴

سال تمام دارند ممنوع است. ساعات ممنوعه کار بموجب آئیننامه ای که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین میگردد.

فصل چهارم - مزد یا حقوق

ماده ۱۴- مزد یا حقوق باید بر حسب قرارداد کار بطور روزانه، هفتگی و یا ماهانه پرداخت شود.

چنانچه قسمتی از آن بصورت کالا باشد نحوه تحویل آن با موافقت طرفین خواهد بود.

آخرین قسط مزد یا حقوق در مورد قراردادهای کار که برای مدت معین یا انجام کار محدود و معین منعقد میشود حداکثر در خاتمه مدت قرارداد کار باید پرداخت گردد.

ماده ۱۵- وزارت کار و امور اجتماعی با نظر وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و وزارت تعاون و امور

روستاها نسبت به تعیین حداقل مزد یا حقوق در مشاغل یا مناطق یا مشاغل و مناطق مختلف کشاورزی اقدام خواهد نمود و حداقل مزبور پس از تصویب شورای عالی

کار کشاورزی بموقع اجرا گذارده میشود. تا زمانی که

حداقل مزد یا حقوق تصویب نگردیده است حداقل مزد یا حقوق همان خواهد بود که بنا بر عرف هر محل بکارگر

ساده در بدو اشتغال پرداخت میشود ضوابط مربوط

بتعیین حداقل مزد یا حقوق بموجب آئیننامه ای که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین خواهد شد.

ماده ۱۶- مزد یا حقوق کارگر زن و کارگر مرد برای کار مساوی یکسان است.

ماده ۱۷- مزد یا حقوق کارگران در عداد مطالبات ممتاز از کارفرما بوده و باید قبل از سایر قروض حتی

حقوق و دیون مالیاتی تأمین و پرداخت شود. در مقابل دیون کارگری از یک چهارم مزد یا حقوق او را نمیتوان

بازداشت و برداشت نمود مگر اینکه دین مربوط به نفقه و کسوه افراد واجب النفقه کارگران باشد.

فصل پنجم - قراردادهای کار

ماده ۱۸- در قرارداد کار نمیتوان مزایائی کمتر از آنچه در این قانون برای کارگر مقرر شده منظور

نمود.

ماده ۱۹- قراردادهای کار که برای مدت معین یا برای انجام کار معین منعقد میشود بترتیبی که در قرارداد پیش بینی شده قابل فسخ میباشد. هر یک از طرفین که برخلاف شرایط اینگونه قراردادها رفتار کند مکلف بجران خسارت طرف دیگر میباشد. این خسارت در صورت عدم تعیین تکلیف در قرارداد کار از طرف مراجع حل اختلاف مقرر در این قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۲۰- هرگاه قرارداد کار برای مدت نامحدود منعقد شده باشد هر یک از طرفین میتواند باسی روز اخطار کتبی آنرا فسخ نماید. کارگر اخراجی در صورتیکه شش ماه متوالی و یا یکسال متناوب نزد کارفرما کار کرده باشد کارفرما موظف است در موقع فسخ قرارداد بنسبت هر ششماه متوالی یا یکسال کار متناوب معادل پانزده روز آخرین مزد یا حقوق را بعنوان مزایای اخراج بکارگر پرداخت نماید.

ماده ۲۱- در صورتیکه اخراج کارگر بشخص شورای حل اختلاف در اثر تقصیر او در انجام وظیفه باشد هیچگونه حقی باو تعلق نخواهد گرفت و در غیر اینصورت علاوه بر حقوق مذکور در ماده ۲۰ حقوق کارگر از تاریخ اخراج تا صدور حکم پرداخت خواهد شد.

فصل ششم - حل اختلاف

ماده ۲۲- هرگونه اختلاف بین کارفرما و کارگر که در اجرای مقررات این قانون یا آئیننامه های مربوط بان با قرارداد کار بوجود آید در مرحله اول از طریق مذاکرات مستقیم بین کارفرما و کارگر یا نمایندگان آنها حل خواهد شد.

ماده ۲۳- در صورتی که اختلاف از طریق مذاکره حل نشود موضوع ظرف سی روز بانقضای کتبی یکی از طرفین نماینده وزارت کار و امور اجتماعی ارجاع خواهد شد. تصمیم نماینده مزبور جز در مورد مزد و اخراج کارگر قطعی و لازم الاجرا است.

ماده ۲۴- چنانچه اختلاف طرفین مربوط بمزد یا اخراج کارگر باشد تصمیم نماینده وزارت کار و امور اجتماعی در موضوعی اتخاذ تصمیم کرده باشد نمیتواند در شورای حل اختلاف که بهمان موضوع رسیدگی مینماید عضویت داشته باشد.

ماده ۲۵- چنانچه نماینده وزارت کار و امور اجتماعی در موضوعی اتخاذ تصمیم کرده باشد نمیتواند در شورای حل اختلاف که بهمان موضوع رسیدگی مینماید عضویت داشته باشد.

ماده ۲۶- تصمیمات قطعی نماینده وزارت کار و امور اجتماعی و شورای حل اختلاف لازم الاجرا بوده و بوسیله مأمورین وزارت کار و امور اجتماعی با کمک مأمورین انتظامی بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

ماده ۲۷- مأمورین انتظامی مکلفند تصمیمات نماینده وزارت کار و امور اجتماعی و شورای حل اختلاف را که در حدود این قانون کتابآنها ابلاغ میشود بموقع اجرا بگذارند.

ماده ۲۸- چنانچه نماینده وزارت کار و امور اجتماعی در موضوعی اتخاذ تصمیم کرده باشد نمیتواند در شورای حل اختلاف که بهمان موضوع رسیدگی مینماید عضویت داشته باشد.

فصل هفتم - حفاظت فنی و بهداشت کار

ماده ۲۸- وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است آئین نامه های مربوط بحفاظت فنی و بهداشت کار در

کشاورزی را تهیه و برای تصویب بشورای عالی کار کشاورزی پیشنهاد نماید.

فصل هشتم - شورای عالی کار کشاورزی

ماده ۲۹- دروزارت کار و امور اجتماعی شورائی بنام شورای عالی کار کشاورزی تشکیل میشود که اعضای آن عبارتند از:

- ۱ - وزیر کار و امور اجتماعی یا معاون او که ریاست شورای اعهدده دار خواهد بود.
- ۲ - معاون وزارت کشاورزی و منابع طبیعی.
- ۳ - معاون وزارت تعاون و امور روستاها.
- ۴ - معاون وزارت کشور.
- ۵ - معاون وزارت آب و برق.
- ۶ - دو نفر از افراد مطلع و بصیر در امور کشاورزی به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی و تصویب هیئت وزیران برای مدت سه سال.

تبصره - آئیننامه داخلی شورای عالی کار کشاورزی پس از تصویب شورا بموقع اجرا گذارده میشود.

ماده ۳۰ - وظایف شورای عالی کار کشاورزی عبارتست از:

۱- تصویب آئیننامه‌های مربوط به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی.

۲- اتخاذ تصمیم در مواردی که بموجب این قانون بعهده شورا محول گردیده است.

۳- تشخیص مشاغل کشاورزی علاوه بر آنچه که در ماده ۵ این قانون ذکر شده است به پیشنهاد وزیر کار و امور اجتماعی.

فصل نهم - تخلفات و جرائم و ضمانت اجرایی

ماده ۳۱ - کارفرمایانیکه از اجرای مواد ۷، ۸، ۱۰، ۱۵ این قانون تخلف نمایند در هر مورد پرداخت جریمه نقدی از پنجهزارریال تا بیست هزار ریال محکوم خواهند شد.

ماده ۳۲ - کارفرمایان متخلف از ماده ۱۳ این قانون بتأدیه جریمه نقدی از پنجهزار ریال تا بیست هزار ریال یا حبس تأدیبی از ۶۱ روز تا سه ماه یا هر دو مجازات محکوم خواهند شد.

کارفرمایان متخلف از ماده ۱۲ که اطفال کمتر از ۱۲ سال تمام را بکار گمارند بحد اکثر مجازات مندرج در این ماده محکوم میگرددند.

ماده ۳۳ - کارفرمایان متخلف از اجرای مقررات حفاظت فنی و بهداشت کار در کشاورزی (موضوع ماده ۲۸ این قانون) در هر مورد پرداخت جریمه نقدی از پنجهزارریال تا بیست هزارریال محکوم خواهند شد.

ماده ۳۴ - کارفرمایان یا نمایندگان آنان که مانع انجام وظیفه بازرسان کار شده و از ورود آنان بمحوطه تأسیسات یا عملیات کشاورزی مشمول مقررات این قانون جلوگیری نمایند یا از دادن اطلاعات و مدارک مربوط ببازرسی کاربایشان خودداری کنند در هر مورد پرداخت جریمه نقدی بمبلغ پنجهزار ریال محکوم خواهند شد.

ماده ۳۵ - نماینده وزارت کار و امور اجتماعی میتواند در کلیه جلسات مراجع رسیدگی بتخلفات ناشی از اجرای مقررات این قانون و آئیننامه‌های مربوط حضور بهمهرسانیده و از نظر وزارت کار و امور اجتماعی دفاع نماید.

فصل دهم - مقررات مختلفه

ماده ۳۶ - در مناطقی که وزارت کار و امور اجتماعی مقتضی بداند میتواند از بین کارمندان دولت و مؤسسات وابسته بدولت در آن مناطق با موافقت سازمان مربوط نماینده یا نمایندگان برای اجرای این قانون انتخاب نماید. باین قبیل مأموران حق الزحمه متناسبی پرداخت خواهد شد که میزان و نحوه پرداخت آن بموجب آئیننامه ایکه بتصویب کمیسیونهای دارائی مجلسین میرسد تعیین خواهد شد.

ماده ۳۷ - در صورتیکه در شمول و اجرای مقررات این قانون و قانون کار اختلاف نظری پیش آید رفع اختلاف و اتخاذ تصمیم بنسبت بموضوع در صلاحیت شورای عالی کار خواهد بود.

ماده ۳۸ - مقررات مربوط بسندیکا - اتحادیه - کنفدراسیون - پیمانهای دستجمعی و بلزرسی کار در کشاورزی با توجه باصول مقرر در قانون کار از

طرف وزارت کار و امور اجتماعی تهیه و پس از تصویب شورای عالی کار کشاورزی بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

تبصره - ضمانت اجرا در مورد و ادا نمودن اشخاص بقبول عضویت سندیکا با جلوگیری نمودن از عضویت آنان در سندیکا همانست که در قانون کار مقرر گردیده است.

ماده ۳۹ - بیمه کارگران کشاورزی مشمول این قانون تسامع مقررات قانون بیمه های اجتماعی میباشد.

ماده ۴۰ - وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است مقررات این قانون را ظرف سه سال از تاریخ تصویب بتدریج با تأیید شورای عالی کار کشاورزی در سراسر کشور بموقع اجرا بگذارد و در مناطقی که قانون بموقع اجرا گذارده میشود قبلاً مراتب را بوسائل مقتضی باطلاع عامه برساند و در این نقاط کارفرمایان مکلفند کارگران خود را بلافاصله بیمه نمایند.

ماده ۴۱ - شرکتهای سهامی زراعی و کارگران آنها منحصراً تابع قانون و مقررات مربوط بتشکیل شرکتهای سهامی زراعی میباشد.

مخبر کمیسیون کار و امور اجتماعی - علی اصغر قدردان گزارش شوردوم از کمیسیون تعاون و امور روستاها بمجلس شورای ملی

کمیسیون تعاون و امور روستاها در جلسه ۱۰ آبانماه ۱۳۵۲ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط بکار کشاورزی برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و گزارش کمیسیون کار و امور اجتماعی را در اینمورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون تعاون و امور روستاها -

امیر حسین خسروی

گزارش شور دوم از کمیسیون کشاورزی و منابع

طبیعی بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی در جلسه ۱۳ آبانماه ۱۳۵۲ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط بکار کشاورزی را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد

و مصوبه کمیسیون کار و امور اجتماعی را در این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی - مهندس نظمی

گزارش شور دوم از کمیسیون دارائی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۱۶ آبانماه ۱۳۵۲ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط بکار کشاورزی را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون کار و امور اجتماعی را در این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - امان الله ریگی

گزارش شور دوم از کمیسیون دادگستری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۱۹ آبانماه ۱۳۵۲ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط بکار کشاورزی را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون کار و امور اجتماعی را با اصلاحاتی تصویب کرد. اصلاحات مزبور در جلسه روز سه شنبه ۲۹/۸/۱۳۵۲ کمیسیون کار و امور اجتماعی مورد تأیید قرار گرفت.

اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی میدارد.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر سید محمد رضا تنکابنی رئیس - ماده اول قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۵۵۱ - کارگر کشاورزی از لحاظ این قانون کسی است که بموجب قرارداد کار در مقابل دریافت مزد یا حقوق برای کار فرمای کشاورزی یا بحساب اودریک یا چند شغل از مشاغل کشاورزی در واحدهای کشت و صنعت و مزارع دولتی یا مزارع کشاورزی مکانیزه بکار اشتغال داشته باشد و در این قانون کارگر کشاورزی نامیده میشود.

تبصره ۱ - مزارع کشاورزی مکانیزه از نظر این قانون مزارعی است که عملیات کاشت همچنین داشت (کلیه مراقبتهای زراعی) یا برداشت در آنها وسیله ماشینهای کشاورزی انجام شود.

تبصره ۲ - زارعینی که با اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی نسقهای زراعتی خود را در اختیار گرفته و یا میگیرند و یا افرادی که برای این قبیل زارعین و یا شرکتهای سهامی زراعی یا شرکتهای تعاونی تولید یا شرکتهای تعاونی روستائی و یا کشاورزی و یا اراضی متعلق بخرده مالکان واقع در مناطق روستای کشور در مقابل دریافت مزد جنسی یا نقدی و یا نقدی و جنسی توأم کار میکنند از شمول این ماده خارج میباشند.

رئیس - در ماده اول نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده اول رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواہش میکنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - قرارداد کار کشاورزی که در این قانون قرارداد کار نامیده میشود عبارتست از توافق کتبی یا شفاهی که بموجب آن کارگر متعهد میشود در قبیل دریافت حقوق یا مزد از کارفرما یک یا چند شغل از مشاغل کشاورزی را در مدت معین یا مدت نامحدود برای کارفرما یا بحساب او انجام دهد.

رئیس - در ماده ۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده دوم رأی میگیریم. خانمها و آقایانی که موافقت خواہش میکنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده سوم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - مزد یا حقوق عبارتست از وجه نقد یا کالا و یا وجه نقد و کالا توأم که بموجب قرارداد کار بکارگر داده میشود.

رئیس - در ماده ۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده سوم رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواہش میکنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده چهارم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - کارفرمای کشاورزی از لحاظ این قانون هر شخص حقیقی یا حقوقی است که کارگر طبق قرارداد کار برای او یا بحساب او در یک یا چند شغل از مشاغل کشاورزی کار میکند و در این قانون کارفرما نامیده میشود. کلیه کسانی که بنحوی از انحاء از جانب کارفرما عهده دار اداره یا تصدی عملیات کشاورزی میباشند نماینده کارفرما محسوب شده و کارفرما مسئول انجام کلیه تعهداتی است که نمایندگان مزبور در قبیل کارگران در حد متعارف بعهده میگیرند.

رئیس - در ماده ۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده چهارم رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواہش میکنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - مشاغل کشاورزی عبارتند از:

الف - کلیه کارهای مربوط بآماده کردن زمین و کاشت و مراقبتهای زراعی و برداشت و بهره برداری از انواع نباتات، اشجار، فعالیت مربوط بامورد دامداری و دامپروری اعم از اینکه هر یک از کارهای فوق بادیست یا ماشینی انجام شود.

ب - کلیه کارهای مربوط بتهیه و توزیع آب از منابع سطح الارضی و تحت الارضی برای مصارف کشاورزی اعم از اینکه با ماشین بادیست انجام شود.

رئیس - در ماده ۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده پنجم رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواہش میکنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - کلیه کارگران کشاورزی باستثناء افراد زیر مشمول این قانون میباشند:

الف - مشمولین قانون استخدام کشوری یا سایر قوانین استخدامی.

ب - مشمولین مقررات استخدامی که تهیه و تصویب آن مقررات بموجب قانون بمرجع خاص محول گردیده است.

ج - خویشاوندان نسبی درجه اول کارفرما.

رئیس - در ماده ۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواہش میکنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۷ - ساعت کار کارگران نباید از ده ساعت در شبانه روز یا ۶۰ ساعت در هفته تجاوز نماید. اوقات استراحت و صرف غذا جزو ساعات کار محسوب نمیشود.

تبصره ۱ - کارفرما میتواند با توجه بطبیعت کار و عرف محل و فصول مختلف بموجب قرارداد کار ساعات کار را کمتر از ده ساعت تعیین کند و در سایر روزها ساعات کار را افزایش دهد. مشروط باینکه جمع ساعات کار در چهار هفته متوالی از ۲۴۰ ساعت تجاوز ننماید.

تبصره ۲ - کار اضافی در ازاء دریافت مزد یا حقوق اضافی با توافق طرفین مجاز خواهد بود حداکثر ساعات کار اضافی در مورد مشاغل مختلف کشاورزی بموجب آئیننامه ای که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین میشود.

تبصره ۳ - کارهای سخت و زیان آور مشاغل کشاورزی که ایجاب مینماید شارگر کمتر از ده ساعت در شبانه روز کار کند طبق آئیننامه ای که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین خواهد شد.

رئیس - در ماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواہش میکنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۸ - تعطیل هفتگی در مشاغل کشاورزی و نحوه استفاده از آن و همچنین میزان دستمزد یا حقوق مربوط بموجب آئیننامه ای است که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید.

رئیس - در ماده ۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۸ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که

موافقت خواہش میکنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹ - تعطیلات رسمی با استفاده از مزد یا حقوق عبارتند از:

۱- یکم فروردین (عید نوروز)

۲- سیزده فروردین

۳- میلاد اعلیحضرت همایون شاهنشاهی

۴- عاشورا

۵- بیست و یک رمضان

۶- ۲۸ صفر (رحلت حضرت رسول و شهادت امام

حسن)

۷- عید فطر

۸- عید غدیر

رئیس - در ماده ۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده نهم رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواہش میکنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰ - هر کارگر به ازاء یکسال کار در ششماه اول برای هرماه یکروز و در ششماه دوم برای هر دو ماه یکروز که جمعاً از ۹ روز تجاوز نخواهد کرد حق استفاده از مرخصی یا دریافت مزد یا حقوق خواهد داشت.

تبصره ۱ - روزهای تعطیل رسمی جزو ایام مرخصی کارگران محسوب نخواهد شد.

تبصره ۲ - موقع استفاده از مرخصی مزبور در هر سال باموافقت طرفین تعیین خواهد شد.

رئیس - در ماده ۱۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ده رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواہش میکنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۱ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱ - مأخذ محاسبه حقوق یا مزد برای ایام تعطیل و مرخصی در مورد کارگران که بتناسب کارکرد خود حقوق یا مزد دریافت میدارند بموجب آئین نامه ای که

بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین میشود.

رئیس - در ماده ۱۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
بماده ۱۱ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
ماده ۱۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۲ - بکار گماردن اطفالیکه سن آنها کمتر از ۱۲ سال تمام است در مشاغل کشاورزی ممنوع میباشد.

رئیس - در ماده ۱۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۳ - ارجاع کارهای سخت و زیان آور و کار در شب بکارگران زن و کارگرانی که کمتر از ۱۴ سال تمام دارند ممنوع است. ساعات ممنوعه کار بموجب آئین نامه ای که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین میگردد.

رئیس - در ماده ۱۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴ - مزد یا حقوق باید بر حسب قرار داد کار بطور روزانه، هفتگی و یا ماهانه پرداخت شود. چنانچه قسمتی از آن بصورت کالا باشد نحوه تحویل آن با موافقت طرفین خواهد بود.

آخرین قسط مزد یا حقوق در مورد قراردادهای کار که برای مدت معین یا انجام کار محدود و معین منعقد میشود حداکثر در خاتمه مدت قرارداد کار باید پرداخت گردد.

رئیس - در ماده ۱۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۴ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش

میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۵ - وزارت کار و امور اجتماعی بانظر وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و وزارت تعاون و امور روستاها نسبت به تعیین حد اقل مزد یا حقوق در مشاغل یا مناطق یا مشاغل و مناطق مختلف کشاورزی اقدام خواهد نمود و حداقل مزبور پس از تصویب شورای عالی کار کشاورزی بموقع اجرا گذارده میشود. تازمانی که حداقل مزد یا حقوق تصویب نگردیده است حداقل مزد یا حقوق همان خواهد بود که بنا بر عرف هر محل بکارگر ساده در بدو اشتغال پرداخت میشود ضوابط مربوط به تعیین حداقل مزد یا حقوق بموجب آئین نامه ای که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین خواهد شد.

رئیس - در ماده ۱۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۵ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۶ - مزد یا حقوق کارگران و کارگر مرد برای کار مساوی یکسان است.

رئیس - در ماده ۱۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۷ - مزد یا حقوق کارگران در عداد مطالبات ممتازه از کارفرما بوده و باید قبل از سایر قروض حتی حقوق و دیون مالیاتی تأمین و پرداخت شود. در مقابل دیون کارگر بیش از یک چهارم مزد یا حقوق او را نمیتوان بازداشت و برداشت نمود مگر اینکه دین مربوط به نفقه و کسوه افراد واجب النفقه کارگران باشد.

رئیس - در ماده ۱۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند

خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۸ - در قرارداد کار نمیتوان مزایائی کمتر از آنچه در این قانون برای کارگر مقرر شده منظور نمود.

رئیس - در ماده ۱۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۸ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۹ - قراردادهای کار که برای مدت معین یا برای انجام کار معین منعقد میشود بترتیبی که در قرارداد پیش بینی شده قابل فسخ میباشد. هر يك از طرفین که برخلاف شرایط اینگونه قراردادها رفتار کند مکلف بجبران خسارت طرف دیگر میباشد. این خسارت در صورت عدم تعیین تکلیف در قرارداد کار از طرف مراجع حل اختلاف مقرر در این قانون تعیین خواهد شد.

رئیس - در ماده ۱۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

بماده ۱۹ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۰ - هرگاه قرارداد کار برای مدت نامحدود منعقد شده باشد هر يك از طرفین میتواند با سی روز اخطار کتبی آنرا فسخ نماید. کارگر اخراجی در صورتیکه شش ماه متوالی و یا یکسال متناوب نزد کارفرما کار کرده باشد کارفرما موظف است در موقع فسخ قرارداد نسبت هر شش ماه متوالی یا یکسال کار متناوب معادل پانزده روز آخرین مزد یا حقوق را بعنوان مزایای اخراج بکارگر پرداخت نماید.

رئیس - در ماده ۲۰ نظری نیست؟ آقای عباس میرزائی بفرمائید.

عباس میرزائی - با اجازه مقام ریاست، اول اجازه بفرمائید که من يك مقدمه ای در ماده ۲۰ عرض کنم بعد از آقای دکتر مهدوی خواهش بکنم تشریف بیاورند اینجا توضیح بدهند که منظور دولت چه بوده چون من در کمیسیون دارائی عضو هستم بآن قسمت که مربوط به امور مالی این لایحه بود در کمیسیون رسیدگی کردیم و در این مورد هم بنظر خودم کاملاً متوجه نشدم و نمیتوانستم پیشنهاد بدهم فقط حالا که در شور دوم است خواهش میکنم از آقای دکتر مهدوی اینجا تشریف بیاورند و برای من توضیح بدهند بعد از اینکه من عرایضم را حضورشان کردم بفرمایند از سال ۱۳۴۹ دولت بفرک این بوده است که يك قانون کار کشاورزی برای کشاورزان به مجلس شورای ملی تقدیم کند و در همان تاریخ هم تقدیم کرده است ولی این مجلسین هستند و مخصوصاً در مجلس شورای ملی بسیار خوض و غور و دقت میشود و در اثر دقت های زیاده این قانون باین صورتی که الان در مجلس مطرح است تصویب خواهد شد. انشاء الله، ولی مطلبی که باید اینجا عرض کنم این است که همه باید متشکر باشیم واقعاً از رهبر انقلاب بخاطر اینکه کارگر کشاورز، یعنی در واقع همان کشاورز ده سال قبل

چه وضعیتی داشت خودش نمیدانست زن و بچه اش نمیدانستند که فردا صبح بچه صورتی در خواهند آمد ولی از برکت رهبر انقلاب و انقلاب شاه و مردم باین مقام رسیده که اگر باین برنامه حجاج مراجعه کنید خدمتکن کشاورزان در آن عداد قرار دارد که اکثر حجاج ایرانی امسال از طبقه کشاورزان هستند و من این را تحقیق کردم که عرض میکنم مخصوصاً میخواستم ببینم جناب دکتر الموتی این پنجاه و چند هزار حجاج ایرانی که در همین ماه که امروز اول ذی قعدة الحرام است در اواسط این ماه برای ادای فریضه دینی مشرف خواهند شد که حج واجب خودشان را انجام بدهند اکثریت که میگویم نه اینکه تمامشان کشاورز باشند اگر حساب کنیم به نسبت از سایر طبقات بیشتر هستند.

این کشاورزان هستند که در پرتو انقلاب و در سایه عنایات شاهنشاه به آنچنان تمکنی رسیده اند که می توانند

به خانه خدمت مشرف بشوند و حاجی بشوند علی الناس حج البیت من استطاع الیه سبیلاً حج را درباره خود واجب بدانند و حاجی شوند و اما این که می گوئیم کشاورزان مشرف بشوند دلیل این نیست که کسبه و تجار و کارمندان دولت مشرف نمی توانند بشوند آن دسته در سال های قبل این تمکن برایشان بوده ولی برای کشاورزی که زیر زور و قدرت و تمکن سرمایه دار و مالک بزرگ آن زمان با فشار وارد میشد و نمیدانست که خراسان و قم و امامزاده داود کجاست حالا می رود بمکه مشرف میشود و مکه حالا با مکه های قبل فرق دارد، کسانی که الان میخواهند بمکه مشرف شوند حتماً باید شرایط تمکن آبرومندی داشته باشند و دیگر رفتن بآن صورت نیست که يك تکه نان خشک و يك كاسه ماست بردارند و بروند حالا باید با بهترین حمله دارها و تحت نظارت سازمان اوقاف بروند و در بهترین خانه های مکه و مدینه و منا زندگی کنند پس حاجی کشاورز حالا يك حاجی متمکن و واقعی و شرعی است این جواب آن کسانی است که خیال میکنند در این مجلس و در میان این نمایندگان آن وظیفه دقیق و وجدانی و خدمت بملت ایران را بطور اتم و اکمل نتوانسته اند انجام بدهند آنها باید سر از بیغوله های شان در بیاورند و ببینند این نمایندگان با چه افتخاری وقتی در مواردی يك قانونی برای يك دسته نوی مطرح میشود با چه صدقتهای در تمام موارد باصلاح و تقیح این قوانین می پردازند و اما بحث بنده در ماده ۲۰، این تشکر بود از دولت و وزیر کار و شما نمایندگان که در این مورد خوض و غور کردید اما جناب آقای دکتر مهدوی شما در ماده ۲۰ اینطور پیشنهاد کردید: «هرگاه قرارداد کار برای مدت نامحدود منعقد شده باشد هر يك از طرفین میتواند با سی روز اخطار کتبی آنرا فسخ نماید، کارگر اجرائی در صورتیکه شش ماه متوالی... شما باین شش ماه توجه داشته باشید بنده بقیه آیه کاری ندارم که در مقابل شش ماه متوالی و یکسال متناوب ۱۵ روز بعنوان مزایای اخراج بدهند (دکتر الموتی - آخر ماده نه آیه) خیلی متشکرم این رئیس فراکسیون ما خیلی دقت میکند گویا اینکه رئیس مجلس هم بهتر از همه دقت میکنند (خنده نمایندگان) خانها، آقایان نمایندگان محترم، دقت را توجه بفرمائید باید

افتخار بکنیم باین هوش و ذکاوت رئیس مجلس و حالا که آقای دکتر الموتی این تذکر را دادند این مطلب را عرض می کنم و از ایشان تشکر می کنم چند دقیقه قبل که بنده مطالبی در نطق قبل از دستور عرض میکردم گفتم «مزایای کارگران که باید بگیرند» ایشان محبت فرمودند و ببینند گفتند اگر این مزایایی است که باید بگیرند که گرفته اند پس باید بگوئیم «مزایای استحقاقی» من این مطلب را آمدم و از تند نویسه ها خواهش کردم که اصلاح بکنند بلی واقعاً باید از جناب آقای رئیس و از شما آقای رئیس فراکسیون تشکر کرده که این تذکرات را در تمام موارد میدیدید. و اما اینجا که می گوید در صورتیکه ۶ ماه متوالی این آقای کشاورزی که بنده افتخار پیدا نکردم کشاورزی بکنم چون از ۱۳ و ۱۴ سالگی مشغول بکارگری شدم نتوانستم به بروم و کشاورز بشوم نمیدانم کاشت این کشاورز در ۳ ماه است در پنج ماه است و صاحب آن کشاورزی مکانیزه که شما باستناد این قانون می گوئید باید آن کارگر کشاورزی از آن بهره مند بشود اگر مسکن او را از او گرفتند بعد از کاشت باستناد اینکه شنیدیم فردا وسایل کاشت من بایک راننده و يك تراکتور خواهد بود و الا آن سروکار من باین کارگر کشاورزی است حالا شما اول زمستان خانه این را از دستش بگیرد بباشکایت ۱۵ روز بایک ماه و حل اختلاف که بنده فکر می کنم که ثابت کردن ۶ ماه کار متوالی خیلی درد سردارد چون لیست حقوق ندارد شهادت محلی میخواهد شما در آئین نامه شورای عالی کار کشاورزی خواهید نوشت و تمام این موضوعات را توجه خواهید فرمود خواستم بگویم که چون در اینجا مدت نامحدود نوشته این آقا میتواند هر موقع فسخ بکند این کلمه نامحدود در کشاورزی غیر از این مسأله ایست که در کارگاه ذکر می کنیم کارگر اگر در کارگاه کار نکرد و قراردادش نامحدود بود و رفت کارگاه دیگری بوجودش احتیاج هست از تخصص خودش استفاده میکند ولی الا فصل زمستان است کسی از کارگر بذر پاش استفاده نمی کند و چون این نامحدود است باین آقا ممکن است بگوید تشریف ببر، برو در اینجا فسخ قرارداد و قدرت اجرائی را هم گذاشتید. من خواهش میکنم منظور تان را توضیح

بدهید تا بهتر به فهمم و در این صورت مجلس ثبت و ضبط بشود و در آن آئین نامه ای که می خواهید مرقوم بفرمائید این نکته را دقت بفرمائید خیلی متشکرم (احسن).

رئیس - آقای دکتر مهدوی بفرمائید.

دکتر مهدوی (معاون وزارت کسار و امور اجتماعی) - با اجازه جناب آقای رئیس در مورد قرارداد هائی که بین کارفرمایان و کارگران هست خود آقای عباس میرزائی بهتر از بنده میدانند که با يك قرارداد برای مدت معینی است که در آن صورت تکلیفش را قانون معین کرده قرارداد های دیگر که بصورت مدت نامحدود بسته میشود در این حالت اجبار داریم که يك وضعیتی را برای اینکار روشن کنیم باین معنی که اگر کارگری برای مدتی برای يك کار فرما کار کرد بهر نحوی از انحاء در این مورد سوابق را برای حل اختلاف و رأی منظور میکنیم این مدت را ما گذاشتیم حداقل ۶ ماه متوالی یا يك سال کار متناوب بهر حال يك مدتی لازم است که سوابق منظور شود غالباً در کار کشاورزی شما بهتر میدانید کارگر می آید در يك فصلی کار میکند و بعد می رود بنا بر این حداقل ۶ ماه گذاشتیم و مثل کارگران صنعتی یکسال تمام نگذاشتیم بهمین علت بوده چون این کار کشاورزی حداقل ۶ ماه طول میکشد بنا بر این کارگر میتواند صاحب حق بشود و علت ۶ ماه گذاشتن ما این است که اگر در سیستم کشاورزی قرارداد نامحدود باشکالی بر بخورد وضعیت کار ایجاب میکند که يك طریقی برای مدت محدود بخواهند مثل اینکه وقتی يك کارگر کشاورزی برای کشت می گیرند با هم قرار میگذارند برای وجین فلان محصول بهر حال ما مجبوریم يك حداقل و يك حداکثر برای این مدت قائل بشویم این شان نزول و علت وجودی این ماده ۲۰ خواهد بود.

رئیس - نظر دیگری در ماده ۲۰ نیست؟ (اظهاری

نشد) پیشنهاد رسیده قرائت می شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید در سطر آخر ماده ۲۰ لایحه

قانون کار کشاورزی عبارت « بعنوان مزایای اخراج » حذف شود.

با تقدیم احترام

ادیب سمعی - مهندس اربابی

رئیس - پیشنهاد شده است که جمله عنوان مزایای اخراج از آخر ماده حذف شود. اخراج که مزایا ندارد (خنده نمایندگان) آقای دکتر مهدوی توضیح بفرمائید.

دکتر مهدوی (معاون وزارت کار و امور اجتماعی) -

ظاهر امر ممکن است خنده دار بنظر بیاید ولی وقتی کارگری اخراج میشود مزایایی باو تعلق میگیرد که بآن میگوئیم مزایای اخراج و این لغت از نظر ظاهر بذاتقه شاید پسندیده نیست اگر بجای آن لغت بهتر دیگری بفرمائید بنده حرفی ندارم (دکتر الموتی - خسارت یا غرامت) بسیار خوب میتوان بجای آن خسارت گذاشت. **ادیب سمعی** - بنده حرفی ندارم.

رئیس - چون شور دوم است خیال میکنم پیشنهاد اصلاح صحیح نباشد اجازه بفرمائید بهمین صورت باقی بماند اگر لازم شد در مجلس سنا اصلاح میشود (نمایندگان - صحیح است) حالا نسبت بماده ۲۰ رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۱ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۲۱ - در صورتیکه اخراج کارگر بشخص شورای حل اختلاف در اثر تقصیر او در انجام وظیفه باشد هیچگونه حقی باو تعلق نخواهد گرفت و در غیر اینصورت علاوه بر حقوق مذکور در ماده ۲۰ حقوق کارگر از تاریخ اخراج تا صدور حکم پرداخت خواهد شد.

رئیس - در ماده ۲۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۱ رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۲۲ - هرگونه اختلاف بین کارفرما و کارگر که در اجرای مقررات این قانون یا آئیننامه های مربوط بآن یا قرارداد کار بوجود آید در مرحله اول از طریق مذاکرات مستقیم بین کارفرما و کارگر یا نمایندگان آنها حل خواهد شد.

رئیس - در ماده ۲۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۳ - در صورتی که اختلاف از طریق مذاکره حل نشود موضوع ظرف سی روز با تقاضای کتبی یکی از طرفین بنماینده وزارت کار و امور اجتماعی ارجاع خواهد شد. تصمیم نماینده مزبور جز در مورد مزد و اخراج کارگر قطعی و لازم الاجرا است.

رئیس - در ماده ۲۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۴ - چنانچه اختلاف طرفین مربوط بمزد یا اخراج کارگر باشد تصمیم نماینده کار و امور اجتماعی ظرف پانزده روز از تاریخ ابلاغ قابل اعتراض است و پس از انقضای مدت مزبور و عدم اعتراض قطعی و لازم الاجرا خواهد بود. اعتراض کتبی باید بنماینده وزارت کار و امور اجتماعی تسلیم شود و نماینده مذکور مکلف است ظرف یک هفته اعتراض مزبور را برای رسیدگی بشورای حل اختلاف ارسال دارد. شورا مکلف است ظرف بیست روز از تاریخ وصول اعتراض بموضوع رسیدگی نموده تصمیم لازم اتخاذ و بطرفین ابلاغ نماید.

رئیس - در ماده ۲۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۴ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۵ - اعضای شورای حل اختلاف هر منطقه عبارتند از یک نفر نماینده وزارت کار و امور اجتماعی، یک نفر نماینده وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و یک نفر نماینده وزارت تعاون و امور روستاها و یک نفر نماینده کارفرمایان در هیئت حل اختلاف و یک نفر نماینده کارگران در هیئت حل اختلاف موضوع ماده ۴۰ قانون کار.

طرز تشکیل و محل جلسات و حدود مناطق و سایر مقررات مربوط و نحوه رسیدگی شورای حل اختلاف بموجب آئیننامه ای که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین میشود. آراء شورای حل اختلاف که باتفاق یا اکثریت صادر میشود قطعی و لازم الاجرا میباشد.

رئیس - در ماده ۲۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۵ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۶ - تصمیمات قطعی نماینده وزارت کار و امور اجتماعی و شورای حل اختلاف لازم الاجرا بوده و بوسیله مأمورین وزارت کار و امور اجتماعی با کمک مأمورین انتظامی بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

مأمورین انتظامی مکلفند تصمیمات نماینده وزارت کار و امور اجتماعی و شورای حل اختلاف را که در حدود این قانون کتباً بآنها ابلاغ میشود بموقع اجرا بگذارند.

رئیس - در ماده ۲۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۷ - چنانچه نماینده وزارت کار و امور اجتماعی در موضوعی اتخاذ تصمیم کرده باشد نمیتواند در شورای حل اختلاف که بهمان موضوع رسیدگی مینماید عضویت داشته باشد.

رئیس - در ماده ۲۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۲۸ - وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است آئیننامه های مربوط بحفاظت فنی و بهداشت کار در کشاورزی را تهیه و برای تصویب بشورای عالی کار کشاورزی پیشنهاد نماید.

رئیس - در ماده ۲۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۲۸ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۹ - کارفرمایانیکه از اجرای مواد ۷، ۸، ۱۰، ۱۵ این قانون تخلف نمایند در هر مورد بپرداخت جریمه نقدی از پنجاه هزار ریال تا بیست هزار ریال محکوم خواهند شد.

رئیس - در ماده ۳۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۳۱ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۲ - کارفرمایان متخلف از ماده ۱۳ این قانون بتأدیه جریمه نقدی از پنجاه هزار ریال تا بیست هزار ریال یا حبس تأدیبی از ۶۱ روز تا سه ماه یا بهر دو مجازات محکوم خواهند شد.

کارفرمایان متخلف از ماده ۱۲ که اطفال کمتر از ۱۲ سال تمام را بکار گمارند بحد اکثر مجازات مندرج در این ماده محکوم میگرددند.

رئیس - در ماده ۳۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۳۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۳ - کارفرمایان متخلف از اجرای مقررات حفاظت فنی و بهداشت کار در کشاورزی (موضوع ماده ۲۸ این قانون) در هر مورد بپرداخت جریمه نقدی از پنجاه هزار ریال تا بیست هزار ریال محکوم خواهند شد.

رئیس - در ماده ۳۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۳۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۴ - کارفرمایان یا نمایندگان آنان که مانع

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۹ - در وزارت کار و امور اجتماعی شورائی بنام شورای عالی کار کشاورزی تشکیل میشود که اعضای آن عبارتند از:

۱- وزیر کار و امور اجتماعی یا معاون او که ریاست شورا را عهده دار خواهد بود.

۲- معاون وزارت کشاورزی و منابع طبیعی.

۳- معاون وزارت تعاون و امور روستاها.

۴- معاون وزارت کشور.

۵- معاون وزارت آب و برق.

۶- دو نفر از افراد مطلع و بصیر در امور کشاورزی پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی و تصویب هیئت وزیران برای مدت سه سال.

تصوه - آئیننامه داخلی شورای عالی کار کشاورزی پس از تصویب شورا بموقع اجرا گذارده میشود.

رئیس - در ماده ۲۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۹ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۰ - وظایف شورای عالی کار کشاورزی عبارتست از:

۱- تصویب آئیننامه های مربوط به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی.

۲- اتخاذ تصمیم در مواردی که بموجب این قانون بعهد شورا محول گردیده است.

۳- تشخیص مشاغل کشاورزی علاوه بر آنچه که در ماده ۵ این قانون ذکر شده است به پیشنهاد وزیر کار و امور اجتماعی.

رئیس - در ماده ۳۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۳۰ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت

انجام وظیفه بازرسان کار شده و از ورود آنان بمحوطه تأسیسات یا عملیات کشاورزی مشمول مقررات این قانون جلوگیری نمایند با از دادن اطلاعات و مدارک مربوط ببازرسی کار بایشان خودداری کنند در هر مورد به پرداخت جریمه نقدی بمبلغ پنج هزار ریال محکوم خواهند شد.

رئیس - در ماده ۳۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۳۴ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۵ - نماینده وزارت کار و امور اجتماعی میتواند در کابینه جلسات مراجع رسیدگی بتخلفات ناشی از اجرای مقررات این قانون و آئیننامه‌های مربوط حضور بهم رسانیده و از نظر وزارت کار و امور اجتماعی دفاع نماید.

رئیس - در ماده ۳۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۳۵ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۶ - در مناطقیکه وزارت کار و امور اجتماعی مقتضی بداند میتواند از بین کارمندان دولت و مؤسسات وابسته بدولت در آن مناطق با موافقت سازمان مربوط نماینده یا نمایندگان برای اجرای این قانون انتخاب نماید. باین قبیل مأموران حق الزحمه متناسبی پرداخت خواهد شد که میزان و نحوه پرداخت آن بموجب آئیننامه‌ایکه بتصویب کمیسیونهای دارائی مجلسین میرسد تعیین خواهد شد.

رئیس - در ماده ۳۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۳۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۷ - در صورتیکه در شمول و اجرای

مقررات این قانون و قانون کار اختلاف نظری پیش آید رفع اختلاف و اتخاذتصمیم نسبت بموضوع در صلاحیت شوراییعالی کار خواهد بود.

رئیس - در ماده ۳۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۳۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳۸ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۸ - مقررات مربوط بسندیکا - اتحادیه - کنفدراسیون - پیمانهای دستجمعی و بازرسی کار در کشاورزی با توجه باصول مقرر در قانون کار از طرف وزارت کار و امور اجتماعی تهیه و پس از تصویب شوراییعالی کار کشاورزی بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

تبصره - ضمانت اجرا در مورد وادار نمودن اشخاص بقبول عضویت سندیکا یا جلوگیری نمودن از عضویت آنان در سندیکاهمانست که در قانون کار مقرر گردیده است.

رئیس - در ماده ۳۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۳۸ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۹ - بیمه کارگران کشاورزی مشمول این قانون تابع مقررات قانون بیمه های اجتماعی میباشد.

رئیس - در ماده ۳۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۳۹ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۰ - وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است مقررات این قانون را ظرف سه سال از تاریخ تصویب بتدریج با تأیید شوراییعالی کار کشاورزی در سراسر کشور بموقع اجرا بگذارد و در مناطقیکه قانون بموقع اجرا گذارده میشود قبلاً مراتب را بوسائل مقتضی

سهامی زراعی دارند و بکارگران آن شرکتهاداده میشود بیشتر از آن چیزی است که مادر این لایحه برای سایرین پیش بینی کرده ایم. چرا بسایرین این مزایاداده نمیشود اگر مزایاییکه بکارگران در شرکتهای سهامی میدهند کمتر از آنچه چیزی است که در این لایحه وجود دارد یک چنین دوگانگی در محیطی که برای اولین بار بحمايت طبقه

کارگر کشاورزرزفته ایم اینقدر استثناء و این کیفیت تعریف که در نهایت امر از نظر نقش قانونی این قانون شامل میشود منحصرأ کارگرانی که در مزارع کشت و صنعت کار میکنند من فکر میکنم که هدف و نیت دولت از آوردن این قانون شمول طبقه وسیعتری از کارگران کشاورزی مملکت بوده است توجه دولت رانسبت بقائض این لایحه جلب میکنم و معتقد هستم که ماده ۴۱ از این لایحه حذب بشود.

عباس میرزائی - میخواستید در شور اول پیشنهاد بدهید.

فرهادپور - من که نبودم ولی شما که اینقدر سنگ کارگران را بسینه میزنید بهتر بود در این مورد پیشنهادی میدادید.

عباس میرزائی - فراکسیون تان هم نبود؟
رئیس - آقای دکتر مهدوی بفرمائید.

دکتر مهدوی (معاون وزارت کار و امور اجتماعی) بنده فکر میکنم بایک توضیح مختصری جناب آقای فرهادپور قانع بشوند در اینجا همانطور که فرمودند در ماده یک سه طبقه را ما کارگر کشاورزی نامیده ایم و نظر هم همین بوده است زیرا در روستاها و مناطق کشاورزی و شرکتهای سهامی زراعی و همان مواردی که در تبصره بنظر تان رسیده زیر لوای قانون تعاون و امور روستاها است و آن وزارتخانه قانون کار را برایشان اجرا خواهد کرد و همانطور که قانون بیمه های اجتماعی برای آنها مجری است آنچه را وزارت کار بعهده دارد خودتان از من بهتر میدانید مادر کارگاههای صنعتی بیشتر عمل میکنند و کارگران بیشتر در آنجا بیمه هستند و قوانین کار بیشتر در آنجا مجراست در این قانون دستگامی که بیشتر عمل میکند وزارت تعاون روستاهاست بنابراین در این ماده ما برای طبقه خاص همانطور که مورد نظر بوده است

باطلاع عامه برساند و در این نقاط کار فرمایان مکلفند کارگران خود را بلافاصله بیمه نمایند.

رئیس - در ماده ۴۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۴۰ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴۱ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۱ - شرکتهای سهامی زراعی و کارگران آنها منحصرأ تابع قانون و مقررات مربوط بتشکیل شرکتهای سهامی زراعی میباشد.

فرهادپور - بنده وقتی این لایحه بدستم رسید از توجهی که نسبت به قشر وسیعی از زمینکشان مملکت ما شده است بسیار راضی و متشکر شدم ولی وقتی مواد این لایحه و تعاریفی که در مواد شده است و استثناهایی که گذاشته شده مطالعه کردم دیدم در حقیقت متنی است برای یک طبقه بسیار محدود و قلیل که ضرورت یک چنین لایحه ای باین وسعت را ندارد در ماده ۱ کارگر کشاورزی را منحصرأ نسبت به محل کارش در مزارع دولتی شرکتهای کشت و صنعت و مزارع مکانیزه تعریف کرده است. در باره مزرعه مکانیزه بلافاصله در تبصره ۱ این لایحه آنچه تعریفی کرده در بین الهالین وقتیکه مینویسد (کلیه مراقبتهای زراعی) پس در مزرعه مکانیزه که کوچکترین کارش با وسائل غیر مکانیکی انجام شود مشمول این تعریف نخواهد بود باین کیفیت با استثناهاییکه کردید تمام این لایحه بر میگردد به حفظ حقوق کارگرانی که در مزارع کشت و صنعت کار میکنند یا در مزارع دولتی، کاریگری که در مزرعه دولتی کار میکنند بطور قطع بایستی حقوقش مورد حمایت میبود کاریگری که در مزارع کشت و صنعت کار میکنند چه بسا از مزایای قانون کار قبلی میتوانست استفاده کند و ما در اینجا ضمن تمام تجزیه ها و معافیتها و کنار گذاشتن انواع مختلف کارگران کشاورزی آمدیم کارگران شرکتهای سهامی زراعی را هم که قاعدتاً باید بصورت مکانیزه کار کنند و کارگران آن شرکتها هم از مزایای آن بهره مند بشوند بکلی مستثنی کردیم من میخواهم پرسم اگر مزایایی بموجب مقرراتی که شرکتهای

منظور کردیم و در مورد تبصره يك ماده اول ایراد فرمودند مزارع مکانیزه را مانع تعریف کردیم علت آنهم واضح بود در آنجائی که يك ماشین دیده میشود، اگر تعریف خاصی نداشتند و میتوانست بیاید مشمول مقررات مکانیزه باشد در صورتیکه در مجلس در یکی از کمیسیونها که کمیسیون کشاورزی بود مطرح شد لازم شد که باینصورت گذاشته شود و ماتریبی دادیم، مزارعی را که در بر بگیرد که این مزارع مکانیزه هستند بنده فکر میکنم مطالبی که عرض کردم جواب فرمایشات شما بود که واقعاً این مطالب در شورای اول در کمیسیون قابل شنیدن بود این لایحه در کمیسیونهای مختلف در پنج کمیسیون رفته و گشته این را در ۱۸ تا ۲۰ نفر که اعضای هر کمیسیون هستند اگر ضرب بکنید باید بگویم که تقریباً اکثر نمایندگان مجلس شورای ملی راجع باین لایحه نظر داده اند بنده خیلی خوشحال میشدم که در آنجا میتوانستم این توضیحات را حضورتان عرض کنم.

رئیس - آقای دکتر الموتی بفرمائید.

دکتر الموتی - بنده قصدی نداشتم در این مورد صحبت بکنم، چون همکار محترم آقای فرهادپور مطلبی را اشاره کردند باید عرض کنم از يك فراكسیون پارلمانی ۳۷ نفری که در مجلس هستند، نبودن آقای فرهادپور سلب مسئولیت نمیکند. حق این بود که فراكسیون شما در این چند ماهی که این لایحه در مجلس شورای ملی مطرح بود و یکی از مترقیترین و ارزندهترین لویح دوره انقلاب است لااقل یکی از آقایان اظهار نظر میکرد. آقای فرهادپور من امروز بهمکار محترم آقای رامبد گفتم که ما متأسفیم که لایحه ای باین مهمی مطرح می شود ولی اقلیت اظهار نظر نمیکند وقتی لایحه کارش در کمیسیون تمام میشود روزی که از تصویب نهائی مجلس میگذرد بجای تجلیل از خدمات دولتی که این لایحه را تقدیم کرده و نمایندگانیکه شب و روز زحمت کشیده اند و این لایحه را تنقیح فرمودند تشریف میاورید اینجا يك ایراداتی میگیرید که بهیچوجه بنظر بنده منطقی و اصولی نیست، و میفرمائید من نبودم. ما خوشوقت میشویم، متشکر میشویم و خود من از آقای رامبد خواهش کردم و تقاضا کردم این لویح را دقیقاً بررسی بفرمائید پیشنهاد بدهید و ما هم کمک میکنیم بگذار اگر

افتخاری نصب مجلس میشود، در تنقیح این لویح، شما هم در این افتخارات سهم بیشتری داشته باشید. این درست نیست که ما در آخرین لحظه بیائیم و چنین مطالبی را مطرح بکنیم. در هر صورت خواستم عرض کنم یکی از مترقی ترین لویحی که از مجلس شورای ملی میگذرد این لایحه است. آرزو دارم کشاورزان ما از مزایای این قانون بهره مند بشوند و باز هم چون انقلاب ما رو ب تحول و پیشرفت است هر روز امکان دارد لویح دیگری در تکمیل این لویح به مجلس انقلاب از طرف دولت انقلاب داده شود و از طرف نمایندگان انقلاب تنقیح شود تا ما بتوانیم تا آنجا که امکان دارد خدمات ارزنده تری انجام بدهیم (احسنت).

رئیس - آقای رامبد بفرمائید.

رامبد - از لیدر محترم اکثریت انتظار نداشتم قدمهائی را که ما برای پیشرفت و تکمیل دموکراسی در مملکت بر میداریم از جمله تحزب را تشویق میکنیم، ایشان این مسائل را مقدمه سلب حقوق اساسی نمایندگان ملت در مجلس شورای ملی قرار دهند. جناب الموتی فراكسیون برای ارائه افکار صحیح تر، امکان مطالعه بیشتر، همکاری بیشتر و استفاده بیشتر از افکار همدیگر است، نه برای آنستکه از ابراز عقاید صحیحی که يك نماینده دارد و آن عقاید مورد تأیید فراكسیون حتی مجلس است جلوگیری کند. هر چند مطلب آخری که شما فرمودید آنقدر خوب بود و آنقدر دلنشین بود که اگر با آن مقدمه توأم نمیشد جا داشت که از همانجا اکثریت و اقلیت همه بگویند: متشکریم. اما مطلب اولی که به آقای فرهادپور تذکر دادند، که چرا پیشنهاد نداده است باید عرض کنم: در مورد پیشنهادات اصولی، آنقدر شما روی تعصب حزبی لجاج و مخالفت نشان دادید که تقدیم پیشنهاد از طرف اقلیت دیگر مفهوم و نتیجه ای ندارد و آقای فرهادپور هم بهمین جهت بعضی پیشنهاد اکنون تذکر اصولی داد. (دکتر الموتی - در این لایحه کشاورزی شما چند پیشنهاد دادید، بفرمائید بیاورند) (یک نفر از نمایندگان - در کمیسیون کار پیشنهاد داده شده) بهر حال يك مطلب صحیح در آخرینات خود داشتند. فرمودید، در مملکت در حال پیشرفت هر قدر امکان اجرای

قوانین آماده میشود، لویح جدیدتری برای تصویب تقدیم میشود باید اضافه می نمودید در این مورد هم هر وقت زمینه برای توسعه دادن این امتیازات به طبقات جدیدی هم فراهم بشود، تذکر آقای فرهادپور به یقین مورد توجه و تشکر خواهد بود. آنوقت ماحرفی نداشتم. ولی بسبب اظهارات حضرتعالی باید تکرار کنم فراكسیون مردم برای بیان مطالب صحیح و اصولی تا آخرین دقیقه که آئیننامه مجلس اجازه داده، سلب حقوق نمایندگان را نخواهد کرد.

دکتر الموتی - منظور این بود که شما می توانستید پیشنهاد بدهید.

رئیس - نظر دیگری در ماده ۴۱ نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد آقای فرهادپور قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

مقام معظم ریاست

محترماً پیشنهاد مینماید ماده ۴۱ از لایحه کار کشاورزی حذف شود.

فرهاد پور

رئیس - آقای فرهادپور توضیحی دارید بفرمائید.

فرهادپور - بنده فکر میکنم در مقدمه عرایضم از مترقی بودن این لایحه منصفانه یاد کردم و از آن تجلیل کردم و تأسف میخورم، لیدر محترم اکثریت جواب يك مطلب منطقی را که هر موقع بآن برخورد بکنیم، قبول است باینصورت دادند ایراد من این است که چرا این لایحه مترقی روی پیشنهاد های شما باینصورت درآمد خوشبختانه ما پیشنهادی نداشتم اینقدر استثناء شده و شاخ و برگش کنده میشود که منحصر میشود به مزارع دولتی و واحد های کشت و صنعت تعریف بین انهلاین گذاشته که بنده نمیدانم این از مغز کدامیک از دوستانتان تراوش کرده که کلیه مزارع کشاورزی باید مکانیزه بشود این تعریف يك قسمتی است شما لایحه ای آوردید منحصر برای مزارع دولتی و شرکت های کشت و صنعت که بنظر من صنعت را بجسید و مشمول قانون کارش بکنید بهتر است من میگویم این لایحه مترقی آقای دکتر الموتی، شامل حال عده بیشتری بشود اگر مقررات جاری از شرکت های سهامی زراعی مترقی تر است چرا آن را مستثنی می کنید اگر عقب تر است چرا چیز عقب تر آوردید؟

مسأله روشن است اگر این مزایا برای کارگر کشاورزی عقب تر از آن چیزی است که در شرکت های سهامی زراعی میدهید چرا يك چیز عقب تر را آوردید؟ اگر جلوتر است چرا کارگرانی را که در شرکت های سهامی زراعی کار می کنند در این لایحه محروم کردید البته لایحه مترقی است همه کارکنان و کارگران که در بخش کشاورزی هستند از این عنایت دولت و از حمایت قانونی باید بهره مند بشوند با استثناء و استثناء کردن لویح را بصورت قبل از انقلاب در نیارید این کار بنظر من صحیح نیست.

رئیس - آقای دکتر دادفر بفرمائید.

دکتر دادفر - پیشنهاد حذف ماده ۴۱ مطرح است

آقای فرهادپور توجه دارند علت استثناء کارگران کشاورزی در شرکت های سهامی زراعی باین علت نبوده است که مزایای بیمه مشمول این قانون کمتر یا زیاد تر بوده است نه بهیچوجه اینطور نبوده است بعلت اینکه افرادی که در شرکت های سهامی زراعی کار می کنند، انجام وظیفه مینمایند، سهامدار هستند و کارگر نیستند طبق مقررات شرکت اینها صاحب سهم هستند و بهره میگیرند و بیمه آنها و تضمین آینده آنها تابع قوانین خاصی است که در قانون شرکت های سهامی زراعی عنوان شده و لذا برای اینها موضوع کار کشاورزی مطرح است از این جهت خواستم باستحضارتان برسانم که در مورد شرکت های سهامی زراعی اصولاً قوانین مربوط اجراء شده و در حال عمل است و بموجب این قانون باید سازمانهای مربوط بروند دنبال اجراءش پس از تصویب آئین نامه ها، چنانچه آنها را هم مشمول میگردیم قانون معطل مینماید یا این آئین نامه ها و این قانون بکلی اجراء نمیشد بنابراین اگر چنانچه مثلاً کارگران صنعت فولادمان بیمه هستند منبای مثال عرض میکنم و کارگران نساجی مان نیست ما قانونی بگذاریم که اینها باهم تعارض داشته باشند مضافاً اینکه بهمین دلیل است که اصولاً کارگران شرکت های سهامی زراعی مشمول تعریف این قانون کارگر نمیشوند برای اینکه اینها صاحب سهم هستند و شرکت های سهامی زراعی از این قانون مستثنی هستند.

فرهادپور - لایحه را خوب بخوانید چیز دیگری است در خود ماده نوشته شرکت‌های سهامی زراعی و کارگران آنها.

رئیس - نظر دیگری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم به پیشنهاد حذف ماده ۴۱ خانها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد. رأی میگیریم بماده ۴۱ خانها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بمجموع مواد و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب مجلس سنا فرستاده میشود.

۹- تقدیم لایحه بودجه سال ۱۳۵۳ کل کشور

بوسیله آقای امیرعباس هویدا نخست وزیر

رئیس - جناب آقای نخست وزیر بفرمائید.

امیرعباس هویدا (نخست وزیر) - جناب آقای رئیس، خانها، آقایان،

موجب کمال مسرت است که نخستین بودجه کل کشور را که بر اساس نظام جدید بودجه‌ای تهیه و تدوین گردیده به مجلس شورای ملی تقدیم میدارم (احسن). از امتیازات نظام جدید آن است که زمان تقدیم متمم بودجه هر سال را بازمان تسلیم بودجه سال بعد مقارن ساخته و در نتیجه تصویری روشن از برنامه مالی و عملیاتی دولت طی دو سال بنمایندگان ملت ارائه می‌نماید مزیت دیگر این روش بوجود آوردن انعطاف کافی بین دو سال مالی است بنحوی که دستگاههای اجرائی بتوانند بموقع خویشتن را برای ایفای مسئولیتها و اجرای برنامه‌هایی که برای سال آینده مالی در نظر گرفته شده آماده سازند و تمهیدات لازم را برای بشمر رساندن طرحهای مختلف پذیرا شوند (احسن).

نظام جدید بودجه‌ای ضمن کوشش برای تلفیق کاملتر بودجه جاری و عمرانی و همچنین ترسیم دقیقتر خطوط مالی مؤسسات و شرکتهای دولتی، نمودار جامعتری از برنامه‌ها و طرحهای خاص ناحیه‌ای و اعتبارات استانی را نیز عرضه میدارد و علاوه بر آن فهرست کامل طرحهای عمرانی سال ۱۳۵۳ نیز پیوست بودجه برای

تائید کمیسیون برنامه ارائه شده است. گزارش اقتصادی و برنامه مالی دولت نیز شامل تجزیه و تحلیل سیاستهای مالی و اقتصادی و توجیه بودجه و تشریح اقدامات در جریان انجام میباشد.

دولت از هم اکنون در کار بررسی انجام ترتیبات لازم برای تقویت روش حساسرسی و کنترل دقیقتر مصارف بودجه است و امید دارد که با اعمال نظارت‌های لازم موجبات آتراً فراهم آورد که در نتیجه هر سرمایه‌گذاری حداکثر فایده برای حصول هدف‌های عالی مربوط برسد و توسعه ملی و تأمین رفاه عمومی بیار آورد.

بودجه تقدیم شده از یک جهت دیگر نیز نسبت بودجه سالهای پیشین مزیت دارد و آن انعکاس پیروزی بزرگی است که در زمینه اداره کامل امور نفتی و تعیین بهای نفت از طرف خود دولت تحقق پذیرفته و بما اجازه میدهد که ضمن تأمین منابع بیشتر برای عمران و توسعه اجتماعی و اقتصادی کشور، از تکیه بر اعتبارات بانکی کاسته شود و ضمناً تاحدی تورم جهانی قیمت‌ها که ناچار از طریق واردات در اقتصاد کشور منعکس میشود جبران گردد (احسن - آفرین).

مقایسه ارقام بودجه:

بودجه‌ای که اینک برای رسیدگی و تصویب تقدیم میشود عظیم‌ترین بودجه تاریخ ایران است (احسن) که رقم کل آن در سال ۱۳۵۳ با ۳۲ درصد افزایش نسبت بسال ۱۳۵۲ بحدود ۱۰۸۹ میلیارد ریال بالغ میشود (احسن). رقم بودجه عمومی دولت در سال ۱۳۵۳ از حیث درآمد و هزینه معادل ۷۸۵/۰ میلیارد ریال میباشد که تقاضای تصویب آنرا دارد، این رقم نسبت بسال ۱۳۵۲ بمیزان ۳۵/۰ درصد افزایش یافته است.

عمده‌ترین سهم مصارف بودجه عمومی در سال ۱۳۵۳ در درجه اول مربوط بتوسعه امور اقتصادی است که در حدود ۳۱ درصد اعتبارات را بخود اختصاص میدهد. سهم امور دفاع ملی بالغ بر ۲۸/۸ درصد و از آن امور اجتماعی متجاوز از ۱۸/۵ درصد است و بقیه هزینه‌ها (حدود ۲۲ درصد) بامور عمومی و هزینه‌های مختلف مربوط میشود. توزیع اعتبارات بر اساس مذکور مبین اولویتی است که پیشرفت امور کشاورزی-

آبیاری - تأمین برق، صنایع - معادن - نفت - حمل و نقل و ارتباطات - پست و مخابرات و سایر رشته‌های اقتصادی از نظر دولت حائز است و از طریق توسعه ظرفیت‌های تولیدی است که میتوان سطح درآمد عمومی را طی یک برنامه ۵ ساله بدو برابر بالا برد (احسن) چنانکه در سال ۱۳۵۳ تولید ناخالص ملی ایران بحدود ۱۴۰۰ میلیارد ریال که بقیمت ثابت ۱۵ درصد بیش از تولید سال ۱۳۵۲ است بالغ خواهد شد (احسن) و باین ترتیب تولید سرانه به بیش از ۴۴ هزار ریال یعنی ۶۵۰ هزار دلار خواهد رسید (آفرین).

بدیهی است که اجرای عدالت اجتماعی و گسترش خدمات و رفاه بین عامه مردم بر اساس اصول منشور انقلاب شاه و ملت همواره مورد نظر دولت بوده و خواهد بود و بهمین مناسبت است که در سال ۱۳۵۳ اعتباری معادل ۱۳۷/۷ میلیارد ریال ببرنامج‌های آموزش و پرورش بهداشت و درمان و تغذیه - تأمین و رفاه اجتماعی - تهیه مسکن و سایر برنامه‌های ضروری تخصیص داده شده است و از جمله در مورد آموزش تنها، میتوان گفت که بطور متوسط برای هر فرد دانش آموز یا دانشجو معادل ۱۰۲۶۰ ریال از خزانه دولت پرداخت میشود و حدود ۲۲۵۰ ریال برای ارائه سایر خدمات اجتماعی بهر فرد ایرانی بمصرف میرسد (آفرین).

در اینجا لازم است بطبقات زحمتکش و خدمتگزار بکارمند دولت که بانهایت صمیمیت و وظائف مرجوعه را بانجام میرسانند اشارتی شود. با توجه به افزایش قیمتها که قسمت عمده آن نتیجه تورم بین‌المللی است و از خارج بما تحمیل میشود ضروری بود که بتبعیت از او امر مبارک ملوکانه جهت تأمین رفاه این طبقات توجه خاصی مبذول گردد بدینجهت علاوه بر تأمین اعتبار برای اجرای مرحله دوم قانون استخدام و نیز اعطای یک پایه ترفیع جدید بعموم کارمندان واجد شرایط، تصمیم بر آن گرفته شد که کمکهای نقدی و غیرنقدی نیز بآنان داده شود و ضمناً با افزایش مبنای حقوق از ۵۰ ریال به ۶۰ ریال، وضع کارمندان با شرایط جدید زندگی بهتر تطبیق داده شود. (آفرین) همچنین حداقل دریافتی کارمندان دولت که

۶۰۰۰ ریال بوده است به ۷۵۰۰ ریال افزایش داده شده است (احسن) بدیهی است بموازات این تغییر مبنای حقوق، در مورد افزایش دریافتی بازنستگان و وظیفه - بگیران نیز اعتبار لازم پیش‌بینی شده است (آفرین).

سیاستهای مورد نظر:

در تنظیم بودجه پیشنهادی مهمترین سیاستهایی را که راهنمای تصمیمات دولت بوده است بشرح زیر به استحضار میرسد:

۱- در قبال مسئله کمبود مواد خام و مواد اولیه در جهان و از جمله مواد غذایی توجه بیشتری ببخش کشاورزی مبذول گردید خاصه که هنوز بیش از ۳۸ درصد نیروی فعال ایران در بخش مذکور شاغل است در حالی که سهم این بخش در تولید ناخالص ملی در حدود ۱۶ درصد است و افزایش اعتبارات این بخش بآمال برای بالا بردن درآمد کشاورزان و روستائینان و سیر بسوی خودکفائی از جهت تولید کشاورزی، بسیار مؤثر خواهد بود. هر گاه توسعه منابع آب که خود مکمل برنامه‌های کشاورزی است مورد توجه قرار گیرد، جمعاً نزدیک سی و یک درصد مصارف بودجه عمومی در زمینه امور اقتصادی ببخش کشاورزی اختصاص یافته است (احسن).

علاوه بر افزایش اعتبارات، موجباتی فراهم آمده که در سیاستهای دولت در زمینه کشاورزی انعطاف بیشتری مرعی گردد و تبصره‌های بودجه حاضر گواه آن است که با اعطای وام‌های کم بهره و کمکهای بلاعوض و تفویض نقش وسیعتری ببخش خصوصی در عرصه کشاورزی تحرك بیشتری در این بخش اساسی اقتصاد ایران حاصل آید (احسن).

۲- سیاست دیگر دولت معطوف به تحکیم زیربنا شامل توسعه ارتباطات - مخابرات - تأمین برق و گاز و نظائر آن و از میان بردن تنگناهایی بوده که هم اکنون اقتصاد ایران در توسعه و تکامل سریع خود با آن روبرو شده است. نمودار روشن این تنگناها را در زمینه بنادر میتوان ارائه کرد که بیشتر از افزایش خارق العاده حجم واردات کالاها ناشی شده است بدینمعنی که طی سالهای ۱۳۴۷-۱۳۵۱ یعنی در دوران برنامه چهارم

واردات کالاهای سرمایه‌ای بطور متوسط در هر سال ۱۴/۲ درصد رشد داشته و رشد متوسط سالانه واردات کالاهای واسطه و مصرفی بترتیب ۱۶/۸ و ۱۷ درصد بوده است و این رشد با سرعت روز افزون ادامه یافته است. بطوریکه فقط در هفت ماهه اول سال جاری حجم کالاهائی که به بنادر ایران وارد شده ۹۰ درصد بیش از میزان واردات در زمان مشابه سال گذشته بوده است. خانه‌ها و آقایان مطلع هستند که این کار برای متادرناد درمان و حتی در سایر مرزهای کشور اشکالاتی ایجاد کرده که با کمک و همکاری تمام دستگاه‌ها راه‌حل‌هایی پیدا میشود.

باتوجه به این تحولات سریع، لازم بوده است که توسعه بیشتری به برنامه‌های راه‌سازی - احداث راه آهن از دیداد ظرفیت بنادر ساختمان و تجهیز فرودگاه‌ها - ایجاد شبکه مخابراتی کشور، و بالاخره تهیه آب و برق و سوخت داده شود و بموازات آن باتوجه به کمبود مواد اولیه در جهان در افزایش تولید سیمان - مصالح ساختمانی - آهن و نظائر آن تسریع بیشتر انجام پذیرد.

کافی است در اینجا گفته شود که از مجموع مصارف بودجه عمومی در امور اقتصادی بیش از سی و یک درصد آن به سه بخش برق - ارتباطات و حمل و نقل و پست و مخابرات اختصاص یافته است.

۳- سیاست دیگر که نتیجه اداره و بهره برداری مستقل امور نفت است افزایش قابل ملاحظه سرمایه‌گذاری ملی در صنایع نفت و مشتقات آن میباشد. هرگاه بخواهیم سطح تولیدات نفتی خود را طبق برنامه پنجم عمرانی برای بمصرف رسانیدن در آمد آن در برنامه‌های تولیدی کشور از ۵ به ۸ میلیون بشکه در روز برسانیم ناگزیریم کلیه سرمایه‌گذاری‌هایی را که سابقاً توسط کنسرسیوم نفت انجام میشد خود برعهده گیریم. البته بهمانگونه که استحضار دارند هزینه این سرمایه‌گذاری توسط خریداران نفت بایران پرداخت میشود (صحیح است). بهمین مناسبت است که اعتبارات مربوط در بودجه عمومی سال ۱۳۵۳ حدود نود درصد نسبت به سال جاری افزایش داده شده و علاوه بر آن شرکت ملی نفت ایران نیز از منابع خود مالی صرف سرمایه‌گذاری در استخراج - پالایش - انتقال و پخش در داخل مملکت و بالاخره مشارکت در امور وابسته

به نفت در خارج کشور خواهد کرد.

۴- در زمینه صنعت که توسعه و تکامل آن هدف اصلی برنامه‌های سوم و چهارم عمرانی ایران را تشکیل داده بود ادامه طرح‌های سرمایه‌گذاری در صنایع اساسی و صنایع سنگین چون نفت - پتروشیمی - ذوب آهن و ماشین سازی توسط دولت و تشویق و حمایت از صنایع بخش خصوصی به ویژه در زمینه تولید کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای و نیز کالاهائی که فقدان آنها بعنوان عامل تنگنائی برای سایر طرح‌های سرمایه‌گذاری بشمار میرود (نظیر طرح‌های تهیه مصالح ساختمانی) کماکان مورد توجه دولت بوده و هست. کمبود مواد اولیه در جهان که علاوه بر ازدیاد بی تناسب مصرف، از تمایل به انبار کردن و احتکار این مواد بعلت نگرانی ناشی از بحران پولی جهان سرچشمه میگیرد در زمینه‌هایی چون آهن و فولاد - مصالح ساختمانی - کاغذ و غیر آن مارا بر آن داشت که به صنایع مربوط به تولید این مواد اولویت بیشتر و توسعه فزونیتر دهیم و بعنوان مثال در حالی که سابقاً نظر بر افزایش ظرفیت تولید آهن و فولاد در کشور تا میزان ۴ میلیون تن در آخر برنامه پنجم بود هدف را به حداقل ۶ میلیون تن در آخرین برنامه و ۱۵ میلیون تن در آخر برنامه بعدی بالا بریم و احداث ۳ تا ۴ کارخانه مربوط به احیاء مستقیم آهن توسط گاز رادرا هواز - اصفهان - بندر عباس و سرخس مطمح نظر قرار دهیم (آفرین). ایجاد مجتمع‌های صنایع چوب و کاغذ در مازندران - گیلان؛ احداث کارخانه‌های تولید مواد اولفین و آروماتیک در بندر شاپور و کارخانه مواد نرم‌کننده در همان بندر، ادامه عملیات مربوط به بهره برداری از مس سرچشمه و احداث کارخانه تغلیظ مس، ازدیاد سریع و تولیدات سیمان کشور، نمونه‌هایی از این توجه و اهتمام است (احسن است) علاوه بر این در سایر رشته‌های صنعت از جمله در زمینه صنایع دستی و روستائی و غذائی و بالاخره تکمیل و توسعه کارخانه‌های ماشین سازی تبریز - اراک و توسعه صنایع مربوط بوسائط نقلیه از جمله تراکتور سازی تبریز - تعمیرگاه هواپیما و کشتی هم دولت فعال بوده و خواهد بود و یک برنامه وسیع کمک مالی و فنی بصاحبان صنایع در بخش خصوصی را تعقیب خواهد نمود.

۵- قبلاً اشاره کردم که سیاست‌های اجتماعی و رفاهی تا چه اندازه مورد توجه دولت است. از جمله اقدامات دولت در این زمینه، علاوه بر عرضه خدمات اجتماعی و تعمیم بیمه‌های مختلف، اعمال بعضی تدابیر خاص بوده است از قبیل مبارزه با گرانی و تثبیت قیمت مواد ضروری و مورد مصرف عامه بعنوان مثال در سال گذشته ۱۲ میلیارد ریال برای کمک بنان، گوشت - انبوسرانی - جو و ذرت و بعضی اقلام دیگر اختصاص یافت در حالیکه برای سال ۱۳۵۳ کمک دولت برای اقلام فوق به ۱۷ میلیارد ریال افزایش داده شده است. سیاست دیگر مربوط بحقوق و مزایا و دستمزدهاست و اجرای اصل پرداخت حقوق مساوی در برابر کار مساوی و ایجاد تناسب معقول بین حداقل و حداکثر حقوقها و بالا بردن حداقل حقوقها و افزایش اقدامات رفاهی خصوصاً برای حقوق و دستمزد بگیران در سطوح پائین که قبلاً بآنها اشاره شد نیز نمونه‌ای از این توجه دولت است (احسن است).

یکی دیگر از تدابیر اساسی در راه تعمیم رفاه اجتماعی ایجاد امکانات اشتغال برای همه متقاضیان کار است. با توسعه سرمایه‌گذاریهای تولیدی در دو سال نخستین برنامه پنجم عمرانی انتظار میرود که حدود ۵۴۰ هزار فرصت کار جدید بوجود آید. بمنظور تحقق این هدف، گسترش سریع برنامه‌های تربیت نیروی انسانی از جمله بوسیله دوره‌های کوتاه مدت آموزش یا کارآموزی در دست اقدام دولت قرار گرفته و با اجرای سیاست عدم تمرکز امید است که فرصتهای جدید اشتغال بصورت معقول و موزونی در سراسر کشور فراهم شود.

با توجه بآنکه هنوز حدود ۵۷ درصد جمعیت کشور ساکن روستاها و بیش از ۳۸ درصد شاغل کشاورزی است هرگونه کوششی که در راه اشاعه خدمات اجتماعی و رفاهی در روستا و برای کشاورزان صورت گیرد. و هر اقدامیکه برای اعتلاء سطح تولید و درآمد در روستا و بخش کشاورزی معمول شود در تعمیم عدالت اجتماعی نقشی نمایان خواهد داشت (صحیح است). کافی است در اینجا یادآور شوم که در سال ۱۳۵۳ فقط در مورد

اجرای برنامه کمک‌های اعتباری بکشاورزان بیش از ۸ میلیارد ریال در بودجه عمومی دولت اختصاص یافته که نسبت برقم مشابه در سال ۱۳۵۲ بیش از صد درصد افزایش نشان میدهد (احسن است). علاوه بر این بکرشته اقدامات در مورد حفظ و حمایت صنایع روستائی و هنرهای دستی و تقویت سایر منابع تولید و درآمد در دهات مورد نظر واقع شده است.

۶- یکی از اصول مهم دیگر که در تهیه بودجه سالهای ۱۳۵۲ و ۱۳۵۳ مورد توجه بوده بسیاستهای پولی و بانکی و اقدامات ضد تورمی مربوط میشود. در این زمینه بیکرشته اقدامات انجام شده طی ماههای اخیر اشاره میکنم:

همکاری اطفاهای بازرگانی و صنایع و اصناف در راه حفظ منافع مصرف‌کننده و تثبیت و تعدیل قیمتها - کوشش در کاهش اجاره بهای مستغلات که مقررات مربوط بآن بزودی تقدیم مجلس شورایی خواهد شد - بالا بردن نرخ بهره و تشویق پس انداز - اعطای کمک مالی برای ثابت نگاهداشتن نرخ ارزاق و دیگر منایحتاج عمومی - اجرای سیاست صرفه‌جویی بخصوص در سازمانها و مؤسسات دولتی - حذف حق ثبت سفارش بعضی کالاهای وارداتی مورد مصرف همگان - ازدیاد قدرت تولید داخلی و تقلیل صادرات مواد اولیه و اقداماتی از این قبیل همگی در جهت تأمین رفاه عمومی و حفظ و تضمین رشد مداوم اقتصادی کشور بوده است ذکر این نکته ضروری است که بجای اجرای یک سیاست تضییعی در مورد دستمزدها که خلاف سیاست رفاهی دولت است ترجیح دادیم که در راه افزایش ظرفیت تولیدی و ازدیاد عرضه کالاهای مورد نیاز کشور اقدام کنیم و مانع آن شویم که وضع تورمی بسود جمعی محدود ولی بضرر اکثریت مردم تمام شود در خارج در کشورهای مترقی در موقعی که تورمی باشد بطور قانونی جلوی ازدیاد دستمزدها را میگیرند ولی اوامرشاهنشاه و سیاست دولت شاهنشاهی برعکس این است ما دستمزدها را اضافه میکنیم و موجبات رفاه طبقه حقوق بگیر را فراهم میآوریم و بنوع دیگری با تورم مبارزه میکنیم (احسن است).

بدیهی است که تقویت بنیه تولیدی مملکت مستلزم

سرمایه گذاری و همکاری همه جانبه مردم است ولی دولت نیز خود را متقابلاً موظف میداند که از منافع مصرف کنندگان جانبداری و حمایت کند و در تطبیق درآمد طبقات مزدبگیر با افزایش شاخص هزینه زندگی اهتمام لازم مبذول دارد (احسن).

کاهش تکیه دولت بر اعتبارات بانکی که ارقام آن در بودجه منعکس می‌شود نمودار دیگری از کوشش‌های ضد تورمی دولت و بالنتیجه جلوگیری از افزایش بی‌رویه هزینه زندگی است.

۷- از اهم سیاست‌های مورد نظر بهنگام تهیه و تنظیم بودجه حاضر اجرای سیاست عدم تمرکز بوده است. توسعه و تقویت دفاتر برنامه‌ریزی در استانها و تفویض سهم بیشتری از اجرای طرح‌های سرمایه‌گذاری ثابت بمقامات استانی و ایجاد مقدمات استانی کردن بودجه چند وزارتخانه نشانه‌هایی از تعقیب همین سیاست می‌باشد و نیز در جهت اجرای همین سیاست بود که از اواخر برنامه چهارم عمرانی دولت اقدام به یک سلسله مطالعات کلی و همه‌جانبه در مناطق مختلف کشور نموده تا از این طریق شناسائی بهتری از مناطق مستعد حاصل آید و قطب‌های توسعه و مراکز تراکم سرمایه‌گذاری در هر منطقه تعیین گردد و ضمناً مناطقی که از توسعه کمتری بهره‌برده‌اند و باید مورد کمک و پشتیبانی خاص قرار گیرد معلوم شود. مطالعاتی که در نقاط مختلف کشور انجام گرفته نمونه‌هایی از این توجه بوده و هستند و نیز بهمین منظور بوده است که بررسی‌هایی چون مطالعه جامع بنادر، پژوهش مناطق جهانگردی در شمال، مطالعه منابع گاز کشور، بررسی نقاط احداث پالایشگاه‌های نفت، کارخانه‌های پتروشیمی، صنایع ذوب فلز، و نظائر آن بانجام رسیده یا در دست اقدام قرار گرفته است و در همین جهت است اقداماتی که در طریق تعیین قطب‌های کشاورزی و نیز حوزه‌های عمرانی در پهنه کشور صورت پذیرفته و می‌پذیرد.

تنها در سال ۱۳۵۳ بیش از ۱۳ میلیارد ریال طرح عمرانی از طریق نظام استانی بموقع اجرا گذاشته میشود و مسلماً سهم این طرح‌ها و اعتبارات خاص ناحیه‌ای طی سالهای آینده مرتباً روبه افزایش می‌رود و امید است که

بموازات آن مردم نیز با علاقه و کوشش بیشتر دولت را در نیل به اهداف مورد نظر یاری کنند.

سیاست خارجی:

از لحاظ سیاست خارجی دولت شاهنشاهی با پیروی از سیاست مستقل ملی برهبری شاهنشاه آریامهر بموقیبت‌های قابل ملاحظه‌ای در زمینه‌های مختلف نیل آمده است (صحیح است) روابط ایران با سایر کشورها بر اساس اصول همزیستی مسالمت آمیز و طبق هدف‌های منشور ملل متحد توسعه و تحکیم یافته است. در چند ماه اخیر ایران با شش کشور در افریقا (سومالی - چاد - زئیر - نیجریه - زامبیا - موریتانی) و سه کشور در آمریکای لاتین (ترینیداد و توباگو - اکوادور - پرو) و چهار کشور در آسیا (ویتنام شمالی - کره شمالی - سنگاپور - ژلاند جدید) روابط سیاسی برقرار کرده و با افتتاح چند سفارتخانه در این کشورها مبادرت نموده است.

روابط سیاسی بین ایران و عراق پس از دو سال قطع رابطه مجدداً برقرار و سفیران دو کشور بزودی مبادله خواهند گردید. با جمهوری عرب سوریه پس از قریب هشت سال توافق شد که سفیر مبادله گردد (احسن).

دولت شاهنشاهی از یک ربع قرن پیش که مسئله فلسطین بوجود آمد همواره چه در سازمان ملل متحد و چه در محافل دیگر از حقوق حقه مردم فلسطین پشتیبانی نموده است (صحیح است). پس از جنگ ژوئن ۱۹۶۷ اعراب و اسرائیل در هر فرصتی ایران مصر را خواهان تخلیه اراضی اشغالی اعراب و اجرای قطعنامه ۲۴۲ مورخ ۲۲ نوامبر ۱۹۶۷ شورای امنیت سازمان ملل متحد بوده است (صحیح است). این قطعنامه علاوه بر تخلیه اراضی اشغالی شناسائی موجودیت و تمامیت ارضی کلیه کشورهای منطقه و همچنین لزوم یافتن راه حل عادلانه برای فلسطینی‌ها را پیش‌بینی میکند. پشتیبانی ایران از اعراب هنگام جنگ اخیر مجدداً با صراحت و قاطعیت ابراز گردید و دولت شاهنشاهی از هر نوع اقدام و فعالیتی که در جهت استقرار صلح عادلانه و شرافتمندانه بین اعراب و اسرائیل بعمل آید حین استقبال مینماید و بسهم خود از هیچ نوع کوششی برای نیل باین هدف فروگذار

نخواهد کرد (احسن). علاوه بر این برای تخفیف آلام قربانیان جنگ اخیر عملاً نیز کمک‌های لازم نسبت به برادران مسلمان عرب بعمل آمد.

روابط ایران و شوروی طی سال گذشته همچنان بسود طرفین بهبود و توسعه یافت. انعقاد قرارداد همکاری‌های اقتصادی پانزده ساله بین دو کشور و همچنین امضاء موافقتنامه فرهنگی که بهنگام دیدار اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر از اتحاد شوروی در اکتبر ۱۹۷۲ صورت گرفت افق تازه و روشن‌تری بر روی مناسبات دو کشور گشود و زمینه را برای انجام طرح‌های عظیم اقتصادی مشترک فراهم ساخت.

بدنبال امضای قرارداد‌های فوق در مهرماه سال جاری تبادل نظر وسیعی بین مقامات عالی‌رتبه دو کشور در زمینه اجرای مفاد توافق‌های حاصله در تهران صورت گرفت و خطوط اصلی همکاری‌های اقتصادی و فنی ایران و شوروی در طول برنامه عمرانی پنجم کشور تعیین گشت. طبق توافق‌های اخیر دو کشور با معاضدت یکدیگر طرح‌های متعدد صنعتی و عمرانی در ایران بمرحله اجرادر خواهند آورد.

توسعه کارخانه ذوب آهن آریامهر، بهره‌برداری بیشتر از منابع گاز کشور، احداث نیروگاه‌ها و خطوط انتقال نیرو، توسعه کارخانه ماشین‌سازی اراک، اکتشافات معادن و ذخایر زیرزمینی، تأسیس مراکز آموزش حرفه‌ای و صنعتی در نقاط مختلف کشور، بهره‌برداری مؤثر از رودخانه‌های مرزی و ایجاد تأسیسات آبی لازم و تأسیس کارخانجات سیمان و کارگاه‌های تکنیک‌های در ایران از جمله طرح‌هایی است که طی سالهای آینده کارشناسان و متخصصان دو کشور در سایه روابط دوستانه و تفاهم و اعتماد متقابل خویش با اجرای آنها دست خواهند زد.

مناسبات ایران و اتحاد شوروی بالهام از سیاست مستقل ملی ایران و انجام برنامه‌های اقتصادی مشترک که منافع دو کشور را در بردارد نمونه‌ای عالی از روابط دوستانه و همکاری‌های ثمربخش بین کشورهای دارای نظام‌های اجتماعی و سیاسی متفاوت بشمار میرود (صحیح است) و امید است که ثمرات درخشان‌تری از همکاری دو کشور به جهانیان ارائه گردد (انشاء الله).

مابا خوشوقتی بسیار ناظر غلبه پاکستان بر مشکلات داخلی و خارجی بودیم و مناسبات با این کشور در کلیه شئون بقسمی که مظهر مناسبات و علائق خاص دولت برادرو همسایه می‌باشد کماکان ادامه یافت و طی سفر اخیر جناب آقای بوتوبه تهران امکانات تازه‌ای جهت تشدید همه جانبه روابط مورد مذاکره قرار گرفت و حاصل مطالعات بعدی بصورت تصمیمات کمیسیون مشترک اقتصادی دو کشور اعلام گشت و روشن است که اجرای این تصمیمات بموازات تأمین موجبات رفاه بیشتر دولت برادر علائق معنوی آنها را نیز استحکام خواهد بخشید.

روابط ایران و ترکیه از یک گرمی خاصی برخوردار است و در چهارچوب سازمان همکاری عمران منطقه‌ای ایران و پاکستان و ترکیه در ایجاد تحریک اقتصادی بیشتر فعالیت میکند. در مورد افغانستان کشور برادر دیگر نیز میتوان با خوشوقتی اعلام کرد که مناسبات بصورتی رضایت‌بخش ادامه دارد و آماده‌ایم که مانند گذشته در جمیع امور با برادران افغانستان همکاری کنیم و از این طریق بسهم خود مناسبات ناگسستی دولت را توسعه بخشیم.

روابط ایران با کشورهای آن سوی خلیج فارس بر مبنای احترام متقابل استوار است و سیاست مستقل ملی مثبت و متین ما علیرغم مقاصد دشمنان ثبات و آرامش در خلیج فارس کم‌کم آثار خود را بظهور میرساند و زمینه برای یک همکاری همه‌جانبه بخاطر تأمین ثبات و صلح در منطقه و بر اساس نفع متقابل فراهم میگردد. روابط ایران با ایالات متحده آمریکا بخصوص پس از مسافرت اخیر شاهنشاه آریامهر و علیحضرت شهبانو تحکیم و تقویت یافته و همکاری نزدیک در زمینه‌های مختلف بین دو کشور برقرار است. این روابط بر اساس احترام و اعتماد متقابل بسطح بسیار عالی و بی‌سابقه‌ای رسیده است و اکنون در زمینه‌های مختلف اقتصادی - بازرگانی - فنی - علمی و فرهنگی همکاری نزدیکی بین ایران و ایالات متحده آمریکا برقرار است.

در این زمینه میتوان به همکاری‌های مؤسسات مالی آمریکا با ایران در اجرای طرح‌های مختلف اقتصادی از جمله طرح توسعه خطوط لوله نفت، طرح‌های کشاورزی،

توسعه بنادر و کشتیرانی، توسعه شبکه‌های برق، توسعه کارخانه‌های کاغذ سازی پارس و امکانات سرمایه‌گذاری آمریکا در سایر طرح‌های عمرانی برنامه پنجم اشاره کرد.

در سال اخیر بین ایران و ایالات متحده آمریکا چندین هیئت اقتصادی و بازرگانی مبادله شده و قراردادی برای فروش گاز طبیعی مابین ایران به آمریکا مابضاه رسیده است.

شرکت ایران در نمایشگاه‌های مختلف صنعتی و هنری آمریکا را نیز می‌توان عامل مؤثری برای شناساندن تحولات ایران به آمریکا و افزایش صادرات مابان کشور تلقی کرد.

در زمینه روابط فرهنگی نیز بین ایران و آمریکا همکاری‌های ثمربخشی وجود دارد که نمونه آن مبادله دانشجویان بین دانشگاه پهلوی شیراز و دانشگاه‌های مختلف آمریکا است.

روابط ایران با جمهوری خلق چین مرتباً و بتوسعه است و باز دید شخصیت‌های مختلف دو کشور از یکدیگر و ازدیاد مناسبات فرهنگی و اقتصادی نوید بخش روابط نزدیکتری در آتیه بین دو کشور می‌باشد.

در مورد روابط ایران با اروپای غربی هر چند که مشکلات ما با بازار مشترک هنوز بر طرف نشده و تماس و مذاکره با مقامات مربوط بازار ادامه دارد ولی بطور دو جانبه با کشورهای اروپائی بناوقهائی در زمینه سرمایه‌گذاری و شرکت در طرح‌های مشترک در ایران رسیده‌ایم که بطور قطع کمک مؤثری پیشرفت برنامه‌های وسیع عمرانی ما خواهد نمود. مسلماً روابط ما با کشورهای اروپای شرقی هم در سال ۵۲ توسعه یافته و در سال ۵۳ از یک توسعه بیشتری برخوردار خواهیم بود (احسن).

چون یکی از اصول سیاست مستقل ملی ایران ایجاد همکاری با کشورهای بر اساس تفاهم و کمک متقابل می‌باشد دولت شاهنشاهی در سال‌های اخیر برنامه‌ای برای اعطای کمک‌های فنی تنظیم و مرحله اجرا گذاشت و خوشوقتم اظهار دارم که در چهارچوب این برنامه توانسته‌ایم در اجرای پاره‌ای از برنامه‌های عمرانی و فرهنگی و اجتماعی تعدادی از کشورهای دوست از جمله اردن -

سنگال - تونس - پاکستان و کشورهای جنوبی خلیج فارس سهم خود همکاری و تشریح مساعی کنیم و امیدوارم بتوانیم این نوع همکاری‌ها در آینده ادامه و با کشورهای دیگر نیز توسعه دهیم.

پشتیبانی ایران از سازمان ملل متحد و پیروی از اصول و هدف‌های منشور ملل متحد بانقش فعالی که هیئت نمایندگی ایران در این سازمان ایفاء مینماید ادامه دارد.

راجع به تحقق خلع سلاح که یکی از فعالیتهای اساسی سازمان ملل بشمار میرود نظر دولت شاهنشاهی پشتیبانی از اصل خلع سلاح عمومی و کامل تحت نظارت مؤثر بین‌المللی می‌باشد ولی ایران عقیده دارد مادام که این امر تحقق نیافته دولتها ناگزیرند بمنظور دفاع و حفظ تمامیت ارضی و استقلال ملی تدابیر لازم اتخاذ و خود را از هر حیث آماده جلوگیری از پیش‌آمدهای غیر مترقبه بنمایند (صحیح است) به پیروی از این نظر و بمنظور دفاع از منافع حیاتی کشور دولت شاهنشاهی در صدد تقویت نیروهای مسلح خود برآمده است (آفرین - احسن).

امضای موافقتنامه‌های ژانویه ۱۹۷۳ در پاریس که منجر به ترك مخاصمه و خروج نیروهای آمریکا از ویتنام گردید یکی از تحولات رضایت بخش روابط بین‌المللی می‌باشد که از ابتدای جنگ ویتنام ایران خواهان آن بوده است. بطوریکه استحضار دارند طبق موافقتنامه‌های پاریس کمیسیون بین‌المللی کنترل و نظارت بر آتش بس در ویتنام مرکب از نمایندگان چهار دولت بوجود آمد.

امضاء کنندگان موافقتنامه‌های پاریس (آمریکا - ویتنام شمالی - ویتنام جنوبی و حکومت انقلابی موقت) متفقاً از ایران تقاضا کردند عضویت کمیسیون بین‌المللی کنترل و نظارت را قبول کند و این دلیل بارزی از توجه و احترام کشورهای مختلف جهان بانظام‌های مختلف سیاسی و اجتماعی سیاست‌ورین و معقول ایران در صحنه روابط بین‌المللی می‌باشد (صحیح است). دولت شاهنشاهی که از هیچ اقدامی برای کمک بتقویت مبانی صلح و امنیت بین‌المللی دریغ نکرده این دعوت را قبول کرد و هیئتی مرکب از افراد نظامی و غیر نظامی بویتنام گسیل داشت.

هستیم، پذیرش و اتخاذ آنها را ایجاب میکند (صحیح است).

پیش‌بینی مادر آغاز این بود که بیش از هشت هزار میلیون دلاروام و اعتبار و سرمایه از خارج کشور تحصیل شود. در آن زمان گمان میرفت که واردات هر نوع ماده

اوایه و کالاها از جمله فرآورده‌های کشاورزی از بازارهای بین‌المللی بهسوت و بقیمت معقول آسان و امکان‌پذیر است. هدف‌های دهه دوم توسعه سازمان ملل متحد این امید را در ممالک در حال رشد پدید آورده بود که میزان

کمک بتوسعه اقتصادی این کشورها از حدود ۶٪ بحداقل یک درصد تولید ناخالص ملی کشورهای پیشرفته و غنی افزایش پیدا کند. هنگامیکه برنامه پنجم عمرانی تنظیم میشد انتظار آن میرفت که مسائل حاد بین‌المللی نخفیف و تقلیل یابد و احياناً چاره‌جویی شود.

با توجه بمراتب فوق مصمم شدیم با اتخاذ تدابیر لازم اقتصاد کشور خود را بیشتر در جهت انکساف بخویش و خود کفائی خصوصاً در زمینه کشاورزی و تولید کالاهای صنعتی مورد مصرف عمومی، تقویت و توسعه بخشیم. البته لزوم اصلاحات مستمر در برنامه‌های میان‌مدت که خطوط اصلی آن ضمن ارائه سیاست‌های دولت ناویحاً بیان شد و قریباً منجر بارائه

گزارش تجدید نظر شده برنامه پنجم عمرانی کشور خواهد گردید مانع از آن نخواهد بود که دولت هدف‌ها و سیاست‌های بلندمدت کشور را برای ۱۰ تا ۲۰ سال آینده پیش‌بینی کند زیرا با آگاهی باین هدف‌ها و سیاست‌هاست که امکان جهت دادن صحیح به کوشش‌های سالانه و ۵ ساله بدست می‌آید و با داشتن دید کافی در مورد نتایج و عواقب تصمیماتی که امروز اتخاذ میشود و اقداماتی که در زمان حاضر بانجام میرسد قدم‌های استواری به پیش برداشته میشود.

مهمترین نکته در این برنامه ریزی درازمدت آنست که ما کور کوران راهی را که دیگران رفته و احياناً در پایان آن به بن‌بست رسیده‌اند پیروی نمی‌کنیم (احسن) و برهبری شاهنشاه خود و باتکای سیاست مستقل ملی خویش، راهی موافق گذشته‌ها و سنن تاریخی و قومی خود و مناسب با آرزوها و آرمان‌های انسانی خویش برگزیده‌ایم. (احسن).

بالهام از سیاست مستقل ملی خود که مورد احترام و تائید جهانیان است ما بگسترش روابط و مناسبات حسنه خود با اقوام و ملل مختلف بر اساس آرمان‌های انسانی و منشور ملل متحد همچنان ادامه میدهم (احسن - آفرین).

در حالیکه برای حفظ تمامیت خود آنی از تقویت قوای دفاعی مملکت غافل نمی‌باشیم آرزو داریم که جهان ما فارغ از مخاصمات و ناشکیبائی کنونی از صلح و آرامش و برادری برخوردار باشد (انشاءالله).

لزوم تجدید نظر در برنامه پنجم

خانمها و آقایان بودجه سال‌های ۱۳۵۲ و ۱۳۵۳ ضمن تبعیت از سیاست‌هایی که از آنها اجمالاً یاد شد باز گوکننده این حقیقت است که تحولات و تغییرات مهم و سریعی چه در سطح جهانی و چه در اقتصاد کشور ماروی داده و میدهد که از تطبیق مستمر برنامه‌ها و سیاست‌ها با این دگرگونی‌ها چاره‌ای نیست. مبالغه نیست اگر بگوئیم آهنگ این دگرگونی‌ها چنان است که دیگر نه فقط در ایران بلکه در هر کشور پیشرفته دنیا بزحمت میتوان برنامه‌ای را تنظیم و ارائه نمود که همه خطوط و مشخصات آن طی یک دوره پنج‌ساله ثابت و پایدار بماند (صحیح است - آفرین).

عصر ما عصری است بارور از تغییرات عظیم غیرمتنظره که سیاستمدار و برنامه‌ریز باید پیوسته خود را بامقتضیات نوین آن سازگار کنند. بهمین مناسبت است که فقط ۹ ماه پس از اعلام و اجرای برنامه پنجم عمرانی ناگزیر هستیم که ضمن حفظ اصول اساسی آن که مستقیماً از تعلیمات منشور انقلاب شاه و ملت مقتبس است تغییرات قابل ملاحظه‌ای را در هدف‌های کلی و جزئی و برنامه‌ها و سیاست‌های اجرائی آن بپذیریم. این تغییرات تنها بعلت افزایش چشمگیر درآمد نفت ضرورت پیدا نمیکند بلکه تجربه دوسه سال اخیر در مورد بحران پولی بین‌المللی - کاهش مواد اولیه در دسترس در بازارهای جهان - تورم و ترقی شدید قیمت‌ها، بحران انرژی - آلودگی محیط زیست - نقصان منابع طبیعی - کمبود نسبی مواد غذایی و لزوم تقویت سریع بنیه دفاعی بخصوص در این منطقه حساس و بحرانی دیگریکه همه شاهد آن

درباره برنامه پنجم عمرانی، بعضی از موارد تجدید نظر بطور خلاصه بدین قرار است:

افزودن اعتبارات کشاورزی و ایجاد انعطاف بیشتر در سیاستهای آن در جهت حمایت کاملتر از سرمایه گذارهای خصوصی - توسعه سریعتر صنایع اساسی بخصوص نفت و پتروشیمی و گاز و فولاد و سیمان و دیگر رشته‌های مربوط به تهیه مواد اولیه مورد نیاز سایر صنایع ورود در برخی رشته‌های نوین و پیشرو صنعتی چون صنایع الکترونیکی و الکتریکی و رادار و پاره‌ای کارخانه‌های نوین ماشین‌سازی، ساخت و سائطارتباطی و نقلیه و نظائر آن - رفع کلیه تنگناهای زیربنائی با توسعه سریعتر برنامه‌های ارتباطات - مخابرات و دیگر برنامه‌های مربوط بشرحی که قبلاً اشارت رفت. باتوجه بوضع خاصی که مواد نفتی در جهان امروز پیدا کرده کشور ما که صاحب یکی از بزرگترین منابع نفتی عالم میباشد از ده سال آینده به بعد که وضع انرژی در جهان بحرانی تر خواهد شد این ماده حیاتی را دیگر صرف سوخت در نیروگاههای برق نخواهد کرد و از آن استفاده‌های شایسته‌تری بعمل خواهد آورد از هم اکنون مقدمات تأمین نیروگاههای برق اتمی فراهم گردیده است و باتوجه به طول زمان مورد نیاز برای نصب نیروگاههای بزرگ اتمی و آمادگی سیستم بهم پیوسته کشور برای قبول واحدهای بزرگ اتمی از اواخر برنامه ششم سهم قابل توجهی از تأمین نیروی برق بعهد نیروهای اتمی خواهد بود (احسن).

در اینجا نکته‌ای را باید یادآوری کرد چون راجع به نفت صحبت شد دیروز در موقع افتتاح کنفرانس سرمایه گذاری با انگلیسها این مسأله پیش آمد که یادآور شدیم ایران در مسأله نفت يك سیاست مستقل دارد و ما نفت را برای عرضه در بازارهای بین المللی بفروش میرسانیم تا با درآمدهای این نفت بتوانیم کشورمان را با سرعت بیشتری با چنین برنامه‌هایی که بعرضتان رسید و ملاحظه خواهید فرمود بسازیم ولی راجع به قیمت نفت تذکر دادم که ما فکر میکنیم قیمت نفت بالا خواهد رفت و نباید بالا برود چون با این تورمی که ما تحمل میشود در برابرش ما باید درآمدهایمان بالا برود و اگر همانطوریکه در بعضی از مجلات و روزنامه‌های خارجی ملاحظه

میکنیم اگر بعضی از مردم کشورهای مصرف کننده یا مردمیکه مصرف کننده هستند در آن کشورها نیکه نفت ما را میخرند برای آنها گفتیم که در يك روزنامه فرانسوی خواندم حساب کرده بود يك لیتر بنزین که يك صاحب اتومبیل خریداری میکند قیمت آن ۱/۳۰ بود که از آن ۱٪ بکشور صاحب نفت میرسد ۹٪ مالیات میدهد بآن کشور یعنی يك بده و گفتیم اگر از قیمت نفت شکایت دارید وارد است ولی باید یاد دولت خودتان صحبت کنید نه با ما (صحیح است).

بموازات کوشش مزبور توسعه بیشتر برنامه‌هایی مورد نظر است که به اهم آن در زیر اشاره میشود:

آموزش و تربیت نیروی انسانی در کلیه سطوح از مدیریت تا مهارتهای ساده از جمله در رشته ساختمان، گسترش فروتنر بعضی خدمات اجتماعی چون بهداشت و درمان و بهبود تغذیه و تأمین مسکن ارزان قیمت و تعمیم ورزش و تربیت بدنی بین کلیه طبقات - اجرای سریعتر برنامه‌های عمران منطقه‌ای بخصوص در مناطق جنوبی کشور از سواحل غربی خلیج فارس تا کناره‌های شرقی بحر عمان و دگرگون ساختن سریع چهره جنوب از طریق توسعه بنادر، احداث پالایشگاهها، ایجاد نیروگاههای برق اتمی، شیرین کردن آب دریا و گسترش شیلات، استقرار صنایع احیاء مستقیم آهن - بهره برداری از معادن جدید آهن و بثمر رساندن بهره برداری از مس سرچشمه، ایجاد راههای آهن جدید چون راه آهن کرمان بندرعباس و زاهدان، کرمان و احياناً یک رشته راه آهن موازی سواحل جنوب و برنامه‌های عیدیه دیگر از اینگونه و بالاخره تجدید نظر در سیاستهای مختلف مربوط بصادرات و واردات سیاست بازرگانی کشور بطور کلی، سیاست وام‌گیری و استفاده از سرمایه گذاری خارج - توسعه سرمایه گذاری ایرانی در خارج مرزها بخصوص در رشته‌های مربوط به نفت و گاز، توسعه صادرات کالاهای تمام ساخته صنعتی بجای صدور مواد اولیه.

ناگفته نماند که متوسط صدور کالاهای جدید صنعتی در سالهای ۱۳۴۷ تا ۱۳۵۱ سالانه ۲۵/۴ درصد بوده و مسلماً رشد بازم بیشتر را بابت دست‌یابی بازارهای

جدید پدید می‌آورد تجدید نظر در سیاستهای مالی، مالیاتی، پولی، بانکی و دیگر سیاستهای اقتصادی برای مبارزه با تورم مداومی که از خارج کشور ما تحمیل میشود در عین حفظ منافع عامه مصرف کنندگان و تعدیل و تطبیق سطح معیشت طبقات مزد و حقوق بگیر و ایجاد موجبات رفاه عمومی و تجدید نظرهای دیگری که اوضاع متحول اقتصاد بین المللی و اقتصاد داخلی ضرورت آن را برای ما اثبات کرده باشد خود گواه دیگری بر آن است که ما بدون پیروی از يك مکتب محدود فکری، هر آن آمادگی داریم که خویش را با تحولات مداوم جهان انطباق دهیم و باین ترتیب خطر آن که بقول يك جامعه شناس غربی گرفتار ضربه روحی ناشی از دنیای آینده شویم برای جامعه ما وجود نخواهد داشت (آفرین).

خلاصه آنکه هدفهای برنامه پنجم عمرانی در جهت اعتلاء سطح زندگی و افزایش پیشرفت اقتصادی و تسریع توسعه اجتماعی و فرهنگی کشور قریباً تجدید نظر خواهد شد و مسلماً در این طریق از راهنامه‌های صاحب نظران و خصوصاً نمایندگان مجلسین برخوردار خواهیم بود و نظرانی را که از طریق انجمنهای استان و شهرستان و اطاقهای مختلف صنایع و بازرگانی و اصناف و سندیکاها و نظایر آن مرتباً بما میرسد مورد توجه مخصوص قرار خواهیم داد (احسن).

البته میل بتحقق هدفهای بالاتر و ازدیاد سریع سرمایه گذارها و پرداختهای دیگر وقتی نتیجه مطلوب میرسد که همراه با تقویت نظام برنامه ریزی و اجرای آن، نظارت و ارزش یابی در سازمانهای دولتی بصورت کاملتر، دقیقتر و مداومتری صورت پذیرد.

هدف نظام وسیع نظارت و ارزش یابی، افزایش قدرت کارآئی و ازدیاد بهره‌وری دستگاههای اجرائی است بنحوی که طرحهای مملکتی را بتوان سریعتر، ارزاتر و با مشخصات بهتر بموقع اجرا نهاد و مشکلات کار را با سرعت تشخیص داده و چاره جوئی و گره گشائی نمود.

این نکته مورد توجه هر فردی است که پیشرفتهای عظیم اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ایران در ده سال اخیر در درجه اول موهون انقلاب خردمندانه و نظارت مداوم شاهنشاه

آزبامهر (صحیح است) و ثبات سیاسی مملکت و اجرای سیاست مستقل ملی و برقراری روابط حسنه دوستی و همکاری با کلیه ملل جهان و نیز نتیجه تقویت قدرت نظامی و بنیه دفاعی مملکت میباشد (صحیح است) و حفظ همین آرامش سیاسی و اجتماعی است که اجازه میدهد در میان طوفانها و بحرانیهای جهان آشفته و متلاطم کنونی کشور ما بسوی افق‌های روشن سرنوشت پیروز خویش به پیش رود. طی راه دشواری که ما را از خلال تلاطمات دنیای امروز بسر منزل مقصود هدایت میکند علاوه بر وحدت نظر و عمل کلیه افراد ملت ایران و پشتیبانی بیدریغ آنها از برنامه‌های کشور و مشارکت مؤثر و صمیمی آنها در برنامه‌های آبادانی و توسعه مستلزم آن است که برای هم آهنگ ساختن خود با تغییرات و تحولات بیرون از انتظار هر لحظه بیدار و هشیار باشیم و هر گروه در حد خود با قبول از خود گذشتگی و پرداختن بصلحت عمومی در پیشرفت سریع مملکت بسهم خویش یاری کند. آن دهقان که با علاقه و جدیت سواد می‌آموزد و روشهای نوین کشت و زرع را یاد میگیرد و بکار میندند در این فداکاری ملی شرکت کرده است (صحیح است). آن کارگر که با ازدیاد دانش و کارآئی خود بار نقاء سطح تولید خویش برفع دیگران و خود اهتمام میورزد، آن کاسب و فروشنده که برفع مشروع و منطقی خرسند میشود و از اجحاف و تعدی ب مردم پرهیز میکند، آن معلم که تربیت و تعلیم نسل جدید را رسالت زندگی خود میدانند و برای ایفای کاملتر این نقش تلاش مستمر میکنند، آن سرباز که برای حفظ ثنور و حدود مملکت بیدار و هشیار است، آن کارمند اداری که حل مسائل مردم را با نهایت امانت و دلسوزی و وجهه‌ممت خود قرار میدهد، آن فرد ایرانی که بجای مصرف غیر منطقی درآمد خود در امور غیر تولیدی به اندوختن آن برای گردش بهتر چرخهای تولیدی مملکت روی آور میشود، هر يك بنوبت خود در این مجاهدت ملی سهمی والا و شایسته دارند (صحیح است) و بانجم همه این نیروها در مسیر و برای هدف واحدی است که ما را هر چه زودتر بمرزهای تمدن بزرگ سوق میدهد و ایرانی آبادتر - شادتر، شکفته‌تر و سرفرازتر به آیندگان می‌سپارد (احسن - احسن).

بوده‌ای که تقدیم میشود مثل هر سال، خانها و

آقایان، چه آنهایی که در حزب اکثریت هستند چه آنهایی که در حزب اقلیت هستند، دولت علاقه دارد با موشکافی و بارسیدگی به قسمت‌های مختلفش ما را یاری کنید، روشن کنید و اطمینان داشته باشید مثل همیشه دولت آماده است بهر مسئله‌ای که شما مطلع هستید چون با بخش‌های مختلف مملکت آشنائید و بیشتر از متخصصین ما، حتی آشنائی دارید ما را روشن کنید. ما هیچ تعصبی نداریم (احسن) فقط يك تعصب داریم يك ايران آبادتر میخواهيم (آفرین) لذا در این تعصب ما دولت و مجلسین همه با ما همگامند (صحیح است) روی این اصل است که استدعای کم وقت زیاد است وقت کافی دارید امسال در آذرماه بودجه را تقدیم داشتیم سال آینده ماسعی می‌کنیم بودجه را در آبان ماه تقدیم کنیم برای اینکه وقت بیشتری داشته باشیم تا رسیدگی و موشکافی کنید. من باید امسال از همه دستگاه‌های دولتی که در تنظیم این بودجه واقفاً زحمت کشیدند تشکر کنم. هماهنگی بسیار صمیمی، از یکطرف بین سازمان برنامه و دفتر بودجه و وزارت دارایی و سایر وزارتخانه‌ها و مؤسسات دیگر بوجود آمده بود با صبر و حوصله زیاد تمام کارها را انجام دادند برای اولین بار اشکال زیادی از لحاظ مالی نداشتیم دیگر من صحبت از يك بودجه متعادل یا غیر متعادل نمی‌کنم که بگویم اینقدر صرفه جوئی می‌کنیم، بلکه این بودجه ایست عادی امیدوارم پس از اینکه با تغییراتی که می‌دهید و تصویب می‌فرمائید، ما بتوانیم این قسمت‌ها را پیاده کنیم (انشاءالله) چون پیاده کردن قسمت‌های مختلف آن مسلماً ایران آبادتری را به مرزهای تمدن بزرگ می‌رساند (انشاءالله) بدیهی است همکاران من که برای تهیه این کتابچه‌ها که باز هم تعداد صفحاتش بیشتر از قبل است زحمت کشیده‌اند شما وقت کافی دارید که هر صفحه را بخوانید و مطالعه کنید و این ایراد را به دولت نگویید که چند روز قبل از تعطیلات عید چهار پنج هزار صفحه بودجه تقدیم می‌کند وقت دارید، حوصله دارید و علاقه هم دارید (احسن) این زحمات همکاران من است که واقفانده‌ای از آنها شب و روز از ماشین نویسی تا وزیر چه در سازمان برنامه و چه در وزارت دارایی و چه در وزارتخانه‌های دیگر زحمت کشیدند و اگر جای ایرادی در آن نباشد و خیال

میکنم ایراد کم خواهد بود اقلاً تمامش را قرائت کنید تا ما بدانیم که شما با قرائت کردن آن متوجه زحمات این دستگاهها شده‌اید (کازم مسعودی-مدیریت شما ارزنده است) استدعای کم در کمیسیون‌ها، که من و همکارانم حضور خواهیم داشت درباره هر کلمه‌ای که در اینجا نوشته شده که مقصود و منظوری داشته‌ایم، با موشکافی مطالعه فرمائید ولی باز هم عرض می‌کنم که ما عاشق افکار خودمان نیستیم کلمات نماینده افکار است کلمات برای اقدام است کلمات بهتری داشته باشید برای اقدام بهتر می‌پذیریم و دست بدست هم میدهم که طوری وظایف خود را انجام بدهیم که اکثریت و اقلیت در مقابل شاهنشاه روسفید باشیم و رضایت ملت ایران را بدست آوریم (آفرین-احسن).

رئیس - لایحه به کمیسیون بودجه و سایر کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۰- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری راجع به اصلاح ماده ۳۷ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی و ارسال بمجلس سنا

رئیس - گزارش شور دوم اصلاح ماده ۳۷ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه ۲۶ آبان ماه ۱۳۵۲ با حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه شماره ۱۰۶۸۸ مورخ ۱۳۵۲/۵/۸ مورخ ۱۳۵۲/۵/۸ دولت مربوط به اصلاح ماده ۳۷ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی را که گزارش شور اول آن بشماره ۸۸۹ چاپ گردیده است برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه شور اول را عیناً تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون اصلاح ماده ۳۷ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی

ماده ۱۹ و احده - ماده ۳۷ قانون استخدام نیروهای

مسلح شاهنشاهی بشرح زیر اصلاح میشود:

ماده ۳۷ - نیل بدرجه سرتیپی علاوه بر حائز بودن شرایط مقرر در این قانون موکول است بطی دوره دانشکده فرماندهی و ستاد ایران یا دانشکده‌های نظامی خارجی که از لحاظ مدت و برنامه تحصیلی مشابه دوره دانشکده فرماندهی و ستاد ایران باشد.

تبصره - دانشنامه دکترا در رشته‌های تخصصی مورد نیاز نیروهای مسلح شاهنشاهی برای افسرانی که از دانشگاههای ایران یا کشورهای خارج فارغ التحصیل شده‌اند در ردیف گواهینامه دوره فرماندهی و ستاد خواهد بود مشروط بر اینکه عملاً در رشته‌های مزبور خدمت نمایند رشته‌های مورد نیاز با توجه به نیازمندیهای سازمانی نیروهای مسلح شاهنشاهی پیشنهاد نیرو و ها و سازمانهای ذریبط وسیله ستاد بزرگ ارتشاران تعیین و پس از تصویب اعلیحضرت همایون شاهنشاه در فرمان همگانی درج خواهد شد.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - رضا پیرزاده

گزارش شور دوم از کمیسیون نظام

بمجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه ۲۹ آبان ماه ۱۳۵۲ با حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه مربوط به اصلاح ماده ۳۷ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی را برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و گزارش کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری را در اینمورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون نظام - روح الله جعفری

رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده واحده و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خواهش می‌کنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب مجلس سنا ارسال میشود.

۱۱ - طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری راجع به الحاق يك تبصره بماده ۳ قانون شمول قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی با فرمان و درجه داران و افراد شهربانی کشور و ارسال بمجلس سنا

رئیس - گزارش شور دوم الحاق يك تبصره بماده ۳ قانون شمول قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی با فرمان و درجه داران و افراد شهربانی کشور مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه ۲۶ آبان ماه ۱۳۵۲ با حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه شماره ۱۰۶۸۸ مورخ ۱۳۵۲/۵/۸ دولت مربوط به الحاق يك تبصره بماده ۳ قانون شمول قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی با فرمان و درجه داران و افراد شهربانی کشور را که گزارش شور اول آن بشماره ۸۸۸ چاپ گردیده است برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه شور اول را عیناً تصویب کرد.

اینک گزارش آن را بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون الحاق يك تبصره بماده ۳ قانون شمول قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی با فرمان و درجه داران و افراد شهربانی کشور

ماده ۱۹ و احده - تبصره زیر بعنوان تبصره ۱ بماده ۳ قانون شمول قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی با فرمان و درجه داران و افراد شهربانی کشور الحاق میگردد و تبصره موجود بعنوان تبصره ۲ محسوب میشود.

تبصره ۱ - حداقل مدت توقف در هریک از درجات پاسبان یکمی تا سرباسیان دومی (داخل) برای ترفیع کسانیکه طبق مقررات سابق استخدام شده و دوره آموزشگاه سرباسیانی را طی نکرده‌اند و دارای گواهینامه پایان دوره ابتدائی و یا بالاتر میباشد همان مدتهای مقرر در این ماده میباشد و در مورد کسانیکه فاقد

گواهینامه مزبور هستند حداقل مدت توقف در هر يك از درجات یاد شده چهار سال خواهد بود.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری رضا پیرزاده

گزارش شور دوم از کمیسیون کشور

بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه ۲۸ آبانماه ۱۳۵۲ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط بالحق يك تبصره بماده ۳ قانون شمول قانون استخدام نیرو های مسلح شاهنشاهی بافسران و درجه داران و افراد شهربانی کشور را برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون کشور - سیدرضا سجادی

گزارش شور دوم از کمیسیون نظام

بمجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه ۲۹ آبان ماه ۱۳۵۲ با حضور تیمسار سهبید کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه مربوط بالحق يك تبصره بماده ۳ قانون شمول قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی بافسران و درجه داران و افراد شهربانی کشور را برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون نظام - روح الله جعفری

رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) بماده واحده و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب مجلس سنارسال میشود.

۱۲ - طرح گزارش شور اول کمیسیون امور خارجه راجع بکنوانسیون مزایا و مصونیت های ملل متحد

رئیس - گزارش شور اول کنوانسیون مزایا و

مصونیت های ملل متحد مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون امور خارجه

بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه روز یکشنبه ۲۷/۸/۱۳۵۲ با حضور آقایان دکتر غلامرضا تاجبخش معاون وزارت امور خارجه و اسمعیل هنرمندی معاون وزارت دادگستری لایحه شماره ۱۸۲۵۲ مورخ ۷/۸/۱۳۵۲ دولت راجع بکنوانسیون مزایا و مصونیت های ملل متحد را که در جلسه روز سه شنبه ۸/۸/۱۳۵۲ تقدیم وبشماره ۸۸۵ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و با اصلاحاتی تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میدارد.

لایحه قانون کنوانسیون مزایا و مصونیت های ملل متحد

ماده واحده - الحاق دولت شاهنشاهی ایران

بکنوانسیون مزایا و مصونیت های ملل متحد مورخ ۱۳ فوریه ۱۹۴۶ تصویب و اجازه تسلیم اسناد مربوط داده میشود.

مخبر کمیسیون امور خارجه - دکتر یحیی شمس

گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه روز دوشنبه ۲۸/۸/۱۳۵۲ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط بکنوانسیون مزایا و مصونیت های ملل متحد را مورد رسیدگی قرار داد و تصویب کرد.

اینک گزارش آن را بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر سید محمد رضا تنکابنی

رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست ؟

(اظهاری نشد) به ورود در شور ماده واحده رأی

میگیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش می کنم

قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. در ماده واحده

نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) لایحه برای شور دوم

بمجلس شورای ملی مربوط ارجاع میشود.

۱۳ - طرح گزارش شور اول کمیسیون امور خارجه راجع بکنوانسیون مزایا و مصونیت های سازمانهای تخصصی ملل متحد

رئیس - گزارش شور اول کنوانسیون مزایا و مصونیت های سازمانهای تخصصی ملل متحد مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

گزارش شور اول از کمیسیون امور خارجه

بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه روز یکشنبه ۲۷/۸/۱۳۵۲ با حضور آقایان دکتر غلامرضا تاجبخش معاون وزارت امور خارجه و اسمعیل هنرمندی معاون وزارت دادگستری لایحه شماره ۱۸۲۵۲ مورخ ۷/۸/۱۳۵۲ دولت راجع بکنوانسیون مزایا و مصونیت های سازمانهای تخصصی ملل متحد را که در جلسه روز سه شنبه ۸/۸/۱۳۵۲ تقدیم وبشماره ۸۸۶ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و با اصلاحاتی تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میدارد.

لایحه قانون کنوانسیون مزایا و مصونیت های

سازمانهای تخصصی ملل متحد

ماده واحده - الحاق دولت شاهنشاهی ایران

بکنوانسیون مزایا و مصونیت های سازمانهای تخصصی ملل متحد ۲۱ نوامبر ۱۹۴۷ و ضمائم چهارده گانه آن تصویب و اجازه تسلیم اسناد مربوط داده میشود.

مخبر کمیسیون امور خارجه - دکتر یحیی شمس

گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه روز دوشنبه ۲۸/۸/۱۳۵۲ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط بکنوانسیون مزایا و مصونیت های سازمانهای تخصصی ملل متحد را مورد رسیدگی قرارداد و تصویب کرد.

اینک گزارش آن تقدیم مجلس شورای ملی میگردد.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر سید محمد رضا

تنکابنی

رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) بورود در شور ماده واحده رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش می کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) لایحه برای شور دوم بکمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۴ - طرح گزارش شور اول کمیسیون امور خارجه راجع به موافقت نامه مزایا و مصونیت های آژانس بین المللی انرژی اتمی

رئیس - گزارش شور اول موافقتنامه مزایا و مصونیت های آژانس بین المللی انرژی اتمی مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

گزارش شور اول از کمیسیون امور خارجه

بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه روز یکشنبه ۲۷/۸/۱۳۵۲ با حضور آقایان دکتر غلامرضا تاجبخش معاون وزارت امور خارجه و اسمعیل هنرمندی معاون وزارت دادگستری لایحه شماره ۱۸۲۵۲ مورخ ۷/۸/۱۳۵۲ دولت راجع بموافقتنامه مزایا و مصونیت های آژانس بین المللی انرژی اتمی را که در جلسه روز سه شنبه ۸/۸/۱۳۵۲ تقدیم وبشماره ۸۸۷ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و با اصلاحاتی تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میدارد.

لایحه قانون موافقتنامه مزایا و مصونیت های

آژانس بین المللی انرژی اتمی

ماده واحده - الحاق دولت شاهنشاهی ایران

بموافقتنامه مزایا و مصونیت های آژانس بین المللی انرژی اتمی مورخ اول ژوئیه ۱۹۵۹ تصویب و اجازه تسلیم اسناد مربوط داده میشود.

مخبر کمیسیون امور خارجه - دکتر یحیی شمس

گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه روز دوشنبه ۲۸/۸/۱۳۵۲ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط بموافقتنامه

مزایا و مصونتهای آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را مورد رسیدگی قرارداد و تصویب کرد.
اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر سیدمحمد رضا تنکابنی رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) برود در شور ماده واحده رأی می‌گیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) لایحه برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۵ - طرح گزارش شور اول کمیسیون دادگستری راجع باصلاح بندهای الف و ب قانون تشدید مجازات عبور دهندگان اشخاص غیرمجاز از مرز

رئیس - گزارش شور اول اصلاح بندهای الف و ب قانون تشدید مجازات عبور دهندگان اشخاص غیرمجاز از مرز مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۲۶ آبان ماه ۱۳۵۲ باحضور آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری و خانم صوفی معاون وزارت کشور لایحه شماره ۱۸۲۵۰ مورخ ۱۳۵۲/۸/۷ دولت راجع باصلاح بندهای الف و ب قانون تشدید مجازات عبور دهندگان اشخاص غیرمجاز از مرز را که در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۲/۸/۸ بمجلس شورای ملی تقدیم و بشماره ۸۸۰ چاپ شده است مطرح کرد و با اصلاحاتی شرح زیر بتصویب رسانید.

اینک گزارش شور اول آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون اصلاح بندهای الف و ب قانون تشدید مجازات عبور دهندگان اشخاص غیرمجاز از مرز

ماده واحده - بندهای الف و ب قانون تشدید

مجازات عبور دهندگان اشخاص غیرمجاز از مرز مصوب ۲۱ آبان ماه سال ۱۳۴۶ شرح زیر اصلاح میشود:

۱ - بند الف - هر کس دیگری را بطور غیر مجاز از مرز عبور دهد یا بنحوی از انحاء موجبات عبور غیر مجاز دیگری را فراهم نماید بدستور کمیسیون امنیت اجتماعی مذکور در ماده یک قانون حفظ امنیت اجتماعی از دو ماه تا سه سال بازداشت میشود.

دستور کمیسیون امنیت اجتماعی ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ در دادگاه استان مربوط فقط قابل درخواست تجدیدنظر است.

کمیسیون امنیت اجتماعی میتواند نظر باهمیت عمل ارتكابی و تأثیر آن در اختلال نظم عمومی قرار اجرائی موقت دستور بازداشت را تا صدور حکم نهائی صادر نماید.

۲ - بند ب - وسیله نقلیه‌ای که برای این عمل مورد استفاده قرار گرفته بدستور کمیسیون مزبور توقیف میشود. دادگاه استان در صورتی که وسیله نقلیه متعلق بمرتکب باشد حکم بضبط آن برفع دولت خواهد داد.

هرگاه وسیله نقلیه متعلق بمرتکب نباشد مالک میتواند ظرف ده روز پس از ابلاغ دستور کمیسیون در مورد توقیف وسیله نقلیه بدادگاه استان اعتراض نماید و در صورتیکه ثابت کند که بدون علم و اطلاع او وسیله نقلیه توقیف شده برای حمل مسافر غیرمجاز مورد استفاده

قرار گرفته دادگاه استان دستور توقیف را لغو و الاحکام بضبط آن برفع دولت می‌دهد. حکم دادگاه استان در موارد فوق قطعی است.

اگر ابلاغ دستور کمیسیون امنیت اجتماعی بعلم مشخص نبودن مالک ممکن نباشد مهلت اعتراض ده روز از تاریخ اطلاع او از دستور مزبور خواهد بود و بهر حال در صورتی که ظرف یکسال از تاریخ صدور دستور کمیسیون نسبت بتوقیف وسیله نقلیه اعتراض بعمل نیاید وسیله مزبور بملکیت قطعی دولت در خواهد آمد.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر سیدمحمد رضا تنکابنی گزارش شور اول از کمیسیون کشور

بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه ۲۸ آبان ماه ۱۳۵۲ با حضور نمایندگان دولت لایحه اصلاح بندهای الف و ب

قانون تشدید مجازات عبور دهندگان اشخاص غیرمجاز از مرز را مطرح و مصوبه کمیسیون دادگستری را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش شور اول آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون کشور - سیدرضا سجادی

رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای حکمت یزدی بفرمائید.

حکمت یزدی - بنده معذرت میخواهم در موقعی

این لایحه مطرح میشود که آقایان خسته هستند و بعد از گزارش مفصل بودجه صحبت می‌کنم (دکتر الموتی -

صحبت بفرمائید خسته نیستیم) بهر حال این لایحه تشدید مجازات عبور دهندگان اشخاص غیرمجاز از مرز از

لوايح بسیار مهم و بسیار مفید برای نظام اجتماع است باین دلیل که اجتماع بایستی از همه جهت صیانت و حفاظت

بشود و هر کس که ممکن است کوچکترین خدشه‌ای در سلامت آن اجتماع وارد بیاورد باید باشدیدترین وجه

جلوگیری بشود اما این قانون نه در سال ۱۳۴۴ و نه در سال ۱۳۴۶ و نه امروز که ۱۳۵۲ است هیچکدامش وافی

بمقصد نیست نه وقت تنظیم قانون در سال ۱۳۴۴ دقت کافی شد و نه در سال ۱۳۴۶ که اصلاح شد دقت شد

و نه امروز دقت کافی شده شما در عنوان لایحه نوشته‌اید لایحه تشدید مجازات عبور دهندگان اشخاص غیرمجاز

از مرز غیرمجاز را صفت برای اشخاص آورده‌اید در متن ماده غیر مجاز را صفت برای عبور آورده‌اید اگر غیر

مجاز را صفت برای عبور بیاورید هزاران تالی فاسد دارد آنچه را که منظور نظر شما نیست در لایحه گنجانده

شده و آنچه منظور نظر شما است منظور نشده (دکتر الموتی - پیشنهاد بفرمائید) پیشنهاد بین‌الشورین مفصل

خواهم داد ولی لوايحی هست که با تقدیس فکر در یک چهارچوب صحیح ضروری است برای این مملکت باید

دقت زیاد در تمام وجوه بشود اگر شما عبور غیر مجاز بنویسید لازم‌اش این است که اگر راننده اتوبوس یک

مسافری که تذکره هم دارد ولی تذکره معمول است سوار کرد و از مرز عبور کرد در حالیکه راننده اتوبوس

از کجا میداند گذرنامه معمول است یا نیست نمیفهمد

فکر میکند شخص مجاز است سوار میکند و می‌رود شما می‌گیرید او را بعنوان اینکه شخص غیرمجاز را عبور داده‌ای و مجازاتش میکنید باید مرز قانون را روشن کنید مسا

منظورمان آن کسانی است که در این مملکت اختلال میکنند این است منظور نظر ما. اشخاصی که غیرمجاز ندانما

کلمه عبور را اعم گرفته‌اید بند ج شما قرینه صرافه می‌گوید اشخاصی که غیرمجازند از لحاظ خروج است

بباید لایحه را اصلاح کنیم. ما با ورودش هم کار داریم هم از لحاظ ورود و هم از لحاظ خروج نه تنها خروج بند

ج قرینه صرافه واقعا مسأله این مالکی که وسیله نقلیه خود را در اختیار عبور افراد غیرمجاز قرار میدهد اگر در اینجا

با اطلاع و علم باشد وسیله نقلیه ضبط میشود ولی همچو مالک حیانتکار مجازاتش چیست؟ این روشن نیست، مالکی

که ماشینش را در اختیار تبهکاری میگذارد برای فرار از مملکت آیا این مجازات ندارد؟ فقط ضبط وسیله؟ مالک

عامل و همه کاره است اما در اصلاحی سال ۴۶ گفته‌قابلی تجدیدنظر در دادگاه استان است. دادگاه استان بنا

حضور متهم رسیدگی می‌کند طبق مقررات عمومی آمدید در اینجا این بند را لغو کردید ناچار می‌رود روی عموماتی

که در کمیسیون امنیت اجتماعی دارید که میگوید حضور متهم لازم است میگوید باید طبق مقررات رسیدگی بشود

در حالیکه شما منظورتان این نبود که چنین متهمی هر زمان ممکن است با ارسال گواهی پزشک با هزاران تعلق

نگذارند محکمه تشکیل بشود برای فرار مجازات، از آنجهت آمدید این اصلاح را کردید در حالیکه عمومات

قانون مجازات امنیت اجتماعی صریحاً مینویسد که از آن عمومات تبعیت نمی‌شود در بند ج گفته‌اید که هرگاه در

اثر عبور دادن شخصی که مجاز در خروج نیست منجر بمرگش بشود وسیله نقلیه طبق مقررات بند ب بدستور

باز پرس یا دادستان بازداشت میشود اصلاح مقررات بند ب ارتباطی باین مسأله ندارد مقررات بند ب ارتباط با

دستور باز پرس یا دادستان ندارد باز پرس یا دادستان توقیف کرد چه می‌کند؟ بر اثر اعتراض متهم میفرستند

بدادگاه استان پس مقررات بند ب اینجا جاری نیست مال توقیف شده بدون تعیین تکلیف قطعی باید در دادگاه جثائی

تعیین تکلیف قطعی بشود در مدت آن یک سالی که میگوید اگر

اعتراضی نشد ضبط می شود بفع دولت در اینجا هم ساری باشد بهر حال بنده صحبت را کوتاه می کنم استدعا می کنم آنچه را که نظر شماست در قانون آورده شود بطوریکه بی گناهی گرفتار نشود و آنکسی که گنهکار است به اشد مجازات برسد مسأله جالب در اینجا است که در کمیسیون امنیت اجتماعی تکرار هیچوقت ملحوظ نمیشود شخصی که مرتباً دارد اینکار را می کند یکسال و دو سال است که اینکار را میکند مسأله تکرار برای جرم مهم باید تشدید بکند و ضمناً مسأله سوء پیشینه باید در نظر گرفته شود آیا کسی که چنین عمل خیانت آمیزی می کند نباید برای او پیشینه بشود شما می گوئید ایراد ضرب موجب پیشینه می شود ولی خیانت موجب پیشینه نمی شود بهر حال عرایض بنده این بود خواستم توجه بیشتری بشود (احسن).

رئیس - آقای دکتر الموتی بفرمائید.

دکتر الموتی - بنده می خواهم از جناب حکمت یزدی تشکر کنم که وقتی شور اول این لایحه مطرح است با چنین دقت تذکرات و مسائل بسیار اصولی را مطرح کردند من از ایشان خواهش می کنم پیشنهاد ایشان را تهیه کنند و خودشان هم در کمیسیون دادگستری تشریف دارند البته مسائل فنی را آقای هنرمندی از لحاظ حقوقی و فنی جواب خواهند داد در کمیسیون هم کاملاً باین مسائل رسیدگی می شود جداً همانطوریکه عرض کردم همه علاقمند هستیم که وقتی لایحه ای در شور اول اینجا مطرح است هر گونه ایرادی در لایحه است بفرمائید پیشنهاد بدهند ما هم کمک می کنیم تا آن پیشنهادی که قابل اجراء است قبول بشود ایرادی که بنده خدمتان داشتم و دوست عزیز بنده ناراحت شدند این است که در کلیات آخر لایحه آن لحظه ای که لایحه از اینجا بمجلس سنا می رود نیائیم بگوئیم این نظرات را داشتیم. لایحه ای اینجا سه ماه، چهار ماه مطرح است در تمام این مدت می توان مطالعه کرد پیشنهاد تهیه کرد و بکمیسیون رفت و من تصور نمی کنم هیچ رئیس کمیسیونی و اعضاء کمیسیونی تعصب داشته باشد که هر چه دولت آورد تصویب بکند چنین بحثی مطرح نیست در کمیسیون دادگستری دوستان خودتان هستند مسائلی که

اینجا مطرح فرمودید و بنظر بنده خیلی اساسی بود در کمیسیون مطرح بفرمائید رسیدگی میشود آنچه صلاح است با تصویب و تأیید اعضاء کمیسیون تصویب خواهد شد از دوستان اقلیت هم همین تقاضا را دارم وقتی لایحه ای مطرح میشود همانطوریکه از دوستان خودمان هم خواهش کردیم در شور اول هر چه امکان دارد مطالعه بفرمائید و پیشنهاد بدهند آرزوی همه ما این است که لایحه ای که از مجلس بیرون می رود همه آنرا مطالعه کرده باشیم پیشنهاد داده باشیم که لایحه خوبی از مجلس بیرون برود تا وقتی من و جناب رامبد در خارج با افرادی بحث میکنیم بدانند که ما زحمت کشیده ایم و لایحه خوبی را تصویب کرده ایم. باز هم از جنابعالی متشکر هستم (احسن).

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟

(اظهاری نشد) ورود در شور ماده واحده رأی میگیریم خانم ها و آقایانیکه موافقت خواهند می کنند قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است آقای آموزگار بفرمائید.

محمدعلی آموزگار - این لایحه، لایحه جدیدی نیست سابقاً هم قانونی برای این کار داشتیم و یکی دو دفعه تشدید شد الان هم برای تشدید آورده اند چند سال قبل موقعی که لایحه اولی مطرح بود بنده عرایض کردم و همانوقت هم گفتم که با سخت گیری زیاد مشکل حل نمیشود همه موافقم کسانی که در این مملکت عمل خلاف قانون میکنند شدیداً مجازات بشوند مخصوصاً آنهایی که کارشان بردن مسافرین بخارج از مرز است بدون جواز قانونی و یا آوردن چنین اشخاصی بداخل مرز، این مراقبتها باید بشود و هر چه شدیدتر افراد حرفه ای که مرتکب این کارها می شوند باید مجازات گردند اما بیائید ببینید چرا چنین پیش می آید گفتگو بر سر مقصر و خرابکار نیست که بخواهند از مرز خارج شوند و کسی که او را میبرد شدیداً مجازات شود قانوناً مرتکبین این اعمال معاون مقصر و خرابکار هستند که کیفر شدید دارند بحث بر سر مردم عادی است وقتی قانون گذشت شامل همه میشود در کمیسیون هم عرض کردم سابقاً قانونی داشتیم که اجرا میشد بنام قانون گذرنامه

مرزی برای مردم مرزنشین مردمی که از اینطرف خلیج فارس بآن طرف خلیج فارس میروند مردمی که از اینطرف مرز بآن طرف میخواهند بروند برای کارهای عادی و دیدار کسان خود گذرنامه هائی شهربانی و زاندارمری صادر میکرد برای مردم مرزنشین و هیچ قید و شرطی نداشت همینقدر که میدانستند مرزنشین است و صالح است و رقه ای بهش میدادند برای یکسال میرفت و بر میگشت و این کار متداول بود آن قانون و آن مقررات در عمل مسخ شد و در اجراء بصورت عجیبی درآمد، الان دوسه سال است در بندر لنگه که مردمش به شیخ نشین دویی میروند و می آیند شهربانی بآنها گذرنامه نمیدهد در قانون جدید گذرنامه که تصویب گردیده از این جهت پیش بینی هائی شده و منتظریم آئین نامه اش تدوین و تصویب شود میخواستم خواهش کنم که در عوض این لوائح که مجازات آنها را تشدید می کند و مشکلاتی بوجود می آورد و بنده خواهش میکنم در آئین نامه ای که برای قانون گذرنامه دارید تنظیم میکنید و این لایحه در نظر بگیرید و این مشکلات و تناقضات که همه دستگاهها مخصوصاً وزارت امور خارجه و وزارت کشور و شهربانی با آن زوربر هستند مرتفع فرمائید بهر حال امیدوارم تسهیلاتی برای عبور و مرور مردم خصوصاً به امیرنشینهای جنوب خلیج فارس فراهم شود تا مشکلات مردم حل شود، و عرایض و پیشنهاد بنده در این زمینه مورد توجه قرار بگیرد (احسن).

رئیس - نظر دیگری در ماده واحده نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادات رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

مقام ریاست مجلس شورای ملی

در لایحه اصلاح بندهای الف و ب قانون تشدید مجازات عبور دهندگان اشخاص غیر مجاز از مرز. تعیین تکلیف وسیله زمینی یا آبی پس از یکسال موقوف نموده و چون وسیله نقلیه زمینی یا آبی که در توقیف باشد پس از یکسال از حیز انتفاع خارج میشود پیشنهاد میشود جمله (ظرف یکسال) بمدت سه ماه تقلیل پیدا نماید.

باتقدیم احترامات فائمه

مهندس محمد حسین بدیعی

مقام ریاست مجلس شورای ملی

در لایحه اصلاح بندهای الف و ب قانون تشدید مجازات عبور دهندگان اشخاص غیر مجاز از مرز و الحاق يك تبصره بقانون مذکور.

پیشنهاد میشود تبصره ذیل بلائحه مزبور اضافه شود.

تبصره - رانندگان وسیله نقلیه زمینی و ناخدایان کشتی و لنجها که مسافر غیر مجاز از مرز عبور دهند اجازه رانندگی و یا کمارت ناخدائی یا ملوانی آنها از طرف کمیسیون مربوطه ضبط و اجازه اشتغال بشغل قبل را نخواهند داشت.

باتقدیم احترامات فائمه
مهندس محمد حسین بدیعی

مقام معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در سطر سوم بند دوم لایحه:

بعد از جماعه « متعلق بمرتکب باشد » جمله « در صورت تائید دستور بازداشت » اضافه شود.

اکبر مسعودی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید که سطر پنجم و ششم بند الف «لایحه قانون اصلاح بندهای الف و ب قانون تشدید مجازات عبور دهندگان اشخاص غیر مجاز از مرز» بشرح ذیل اصلاح شود:

«دستور کمیسیون امنیت اجتماعی ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ فقط قابل تجدید نظر است و درخواست تجدید نظر در دادگاه استان مربوطه رسیدگی میشود»
وجمله «تاصدور حکم نهائی» به «تاقطعیت دستور» تبدیل شود.

اکبر مسعودی

رئیس - لایحه و پیشنهادات برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۶- ختم جلسه

رئیس - با اجازه خانمها و آقایان این جلسه را ختم می‌کنیم تاریخ و دستور جلسه آینده بعداً با اطلاع همکاران محترم خواهد رسید.

(ساعت دوازده و پنجاه دقیقه جلسه ختم گردید)

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی